

12 Eylül Vicdan Mahkemesi

Sanıklar: Genelkurmay Başkanı, Milli Güvenlik Konseyi Başkanı, Cumhurbaşkanı Kenan Evren

Milli Güvenlik Konseyi Üyeleri: Sedat Celasun, Nurettin Ersin, Tahsin Şahinkaya, Nejat Tümer

Tanıklar: T.C. Vatandaşları

Davanın görüleceği tarih: 12 Eylül 2008, Cuma

Mahkeme Salonu: Bilgi Üniversitesi - Dolapdere, saat: 14.00

BASIN AÇIKLAMASI VE YÜRÜYÜŞ: 12 Eylül 2008, Saat: 18.30, Tünel Meydanı, İstanbul

sosyalist işçi

www.sosyalistisci.org

DEVRİMCİ, ANTİKAPİTALİST HAFTALIK GAZETE

SAYI: 333 ■ 12 Eylül 2008 ■ 1 YTL

Adalet Bakanlığı, Ergenekon savcılarını hakkında inceleme başlattı

Ergenekon Şemdinli olmasın

Adalet Bakanlığı, Ergenekon davasını sürdüren savcılar hakkında inceleme başlattığını açıkladı.

Adalet bakanına göre savcılar hakkında bir dizi şikayet olmuş. Bu nedenle Hakimler ve Savcılar Üst Kurulu adına iki müfettiş ve bir savcı, Ergenekon savcılarını hakkında incelemeler yapıyor.

Yine bakana göre bu müfettişlerin raporu bitmek üzere.

Rapor tamamlanunca savcılar hakkında soruşturma açılıp açılmayacağına karar verilecek.

Ergenekon davası açık ki Türkiye'nin karşı karşıya geldiği en önemli dava.

Binlerce sayfayı bulan

Ergenekon iddianamesi sayısız karanlık olaya, faili meçhul cinayete, darbe adımlarına ışık tutabilecek bilgiler veriyor.

Darbe yanlılarının karşı çıkışı ve küçümsemesi ile karşılaşan Ergenekon Davası'nın suçladıklarının ilk bölümü 20 Ekim'de yargı önüne çıkıyor.

Darbelere Karşı 70 Milyon Adım Koalisyonu, Silivri'de mahkemenin kapısının önünde olacak.

Davanın tutuklularının ikinci bölümünü oluşturan emekli general ve kuvvet komutanları ise şu anda Kocaeli'nde F tipinde. TSK'nın ziyaret ettiği generallerin yargılanmaya başla-

ması ve haklarındaki iddianamenin ortaya çıkması açık ki Ergenekon Davası'nın en önemli gelişmesi olacak.

Hem genelkurmay ziyareti hem de Adalet Bakanlığı'nun incelemesi aslında davanın savcılarını üzerinde ağır bir baskı.

Daha önce de Şemdinli'de kitapçıya bomba atarken yakalananlar, önce Genelkurmay Başkanı tarafından "iyi çocuklar" olarak tanımlanmıştı ardından da savcı görevinden alınmıştı. Savcının görevinden alınmasının ardından Şemdinli davası sessizce kapandı.

Ergenekon'da buna izin veremeyeceğiz.

**BUNLARIN
YARGILANMASI
ENGELLENEMEZ**

**12
Eylül
saat: 4**

sayfa: 8

**Ulusların
hapishanesi
kapitalizm**

sayfa: 9

**ABD ve NATO
Afganistan'da
yeniliyor**

sayfa: 6-7

**Kıbrıs'ta
statüko devam
edecek mi?**

sayfa: 5

İkinci Şemdinli'ye karşı tepkiler

Ergenekoncuların TSK tarafından hapisanede ziyaret edilmesi Genç Siviller, DSİP, Darbeye Karşı 70 Milyon Adım Koalisyonu, SDP ve Mazlum-Der'in tarafından yapılan açıklamalarla protesto edildi. Açıkça Ergenekonculara destek anlamına gelen ziyaretin çok daha fazla kurum, kuruluş ve birey tarafından protesto edilmesi beklenirdi. İkinci bir Şemdinli vakasına izin veremeyiz.

9 Kasım 2005'te Şemdinli'deki Umut Kitabevi'ne iki uzman çavuş ve bir PKK itirazcısı tarafından düzenlenen bombalı saldırıya ilişkin iddianameye dönemin GenelKürmay Başkanı Büyükanıt'ın da adı girmişti.

Savcı Ferhat Sarıkaya, Büyükanıt'ı şunlarla suçlamıştı:

- Ali Kaya için, 'Tanırım, iyi çocuktur' sözleriyle adli yargıyı etkilemeye teşebbüs.
- Diyarbakır'da 7. Kolordu'da görev yaptığı dönemde ilgili olmak üzere, suç işlemek için örgüt kurmak.
- (İşadamı M. Ali Altındağ'ın ifadesini esas alarak), sahte belge düzenlemek.
- Görevi kötüye kullanmak.

Savcı meslekten ihraç edildi, şimdi bir marketin manav reyonunu işletiyor. Şemdinli'nin üzerinin örtülmesi çok şey kaybettirdi.

Kesilen kulaklar, yakılan bedenler

Mardin'in Derik İlçesi'nde 23 Ağustos'ta çıkan çatışmada iki PKK'linin sağ olarak yakalanması rağmen, kurşuna dizilerek öldürülmeleri kamuoyunun gündemine düştü. Kurşuna dizilerek öldürülen PKK'lilerin yakınları cesetlerin üzerinde işkence izleri olduğunu, vücutların kömür olduğunu ve kulaklarının kesik olduğunu söyledi. Bütün bu iddialara rağmen Mardin Valiliği olay hakkında soruşturma açılmasına gerek görmedi. Gerçek ise ilginç, iddialar ulusal basında çıkmadı. İşkence sonucu ölüm basında haber olmadığı için soruşturmaya izin vermeyen valilik ve onun temsil ettiği anlayış başka bir işleve sahip değil.

Başbakanla Aydın Doğan'ın savaşı

Doğan medyası manşetlerine bu yolsuzluğu çıkardı. Baykal da muhalefetinin merkezine son günlerde bu olayı oturttu.

Başbakan Erdoğan ise bu saldırılara, karşı saldırıyla yanıt verdi. Şimdi hükümet ve Doğan grubu arasında söz düellosuna da aşan bir kavgaya tanık oluyoruz. Bu kavgada her iki taraf da karşı tarafın açıklarına

saldırıyor. Erdoğan, Doğan grubunu çok sert sözlerle eleştirerek yalancılık ve iftiracılıkla suçluyor. Bu grubun, hükümete saldırmasının arka planında çıkar ilişkilerinin olduğunu söylüyor. Hilton Oteli'ni satın alan Aydın Doğan'ın bölgesi rezidanslarla çevirmesini hükümetin engellemesinden ve CNN Türk'e karasal yayın

hakkının verilmemesinden dolayı Doğan medyasının hükümete saldırdığını belirten başbakan, grubu başka şeyleri açıklamakla da tehdit ediyor. Doğan grubunun tehdit ve şantajlarla dolu bir geçmişi olduğunu hemen herkes biliyor. Başbakan elindeki bilgileri neden sakladı? Neden bugün Doğan'ın üzerine gidiyor? Aslında olay basit. Birbirlerinin isteklerini yerine getirdikleri sürece bir arada yürüyebilirler. Bu bir kayıçı kavgası mı? Gelişmeler gösterecek.

Polisin suçla dansı

Elindeki yetkilerinin budandığından, suç ve suçlu karşısında yasalarmı ellerini ve kollarını bağladığından yakın emniyet teşkilatı, polislerin karıştığı suçlara ilişkin tek kelime etmiyor. Emniyet mensuplarının ismi sık sık çetelere ve cinayetlere karşılıyor. Yasadışı yapılmalarla polisin ilişkisi neredeyse kamusal bir durum oldu Türkiye'de. Polis sadece bir yapılmaların içinde yer alarak suç işlemiyor. Görev başından itibaren kendine verdiği yetkiyle suç işlemeye devam ediyor. Öz savunma yasasına sığınan polisler rahatlıkla cinayet işleyebilir. Festus Okey, Tursun Baran cinayetleri buna iyi bir örnek.

Arkadan vurulan köylü, affedilen polis

2003'te Tokat'ta bulunan bir köylünün başına gelenler de buna iyi bir örnek. Traktörüyle yolda giderken kaza yapmamak için direksiyonu kırınca bir işyerine çarpan köylü, polisten kaçarken traktörüne atlayan bir polis tarafından sırtından vurularak öldürüldü. Köylüyü vuran polis olay yerini terk ederek ölümüne neden oldu. Tokat Ağır Ceza Mahkemesi'nde görülen dava sonucu polis memuru 1 yıl 1 aylık ceza aldı. Bu da tecil edildi. Gerçekten kasten tahrik altında silah kullanmaya mecbur kalmaktı. Oysa raporlar tam tersini söylüyordu. Vurulan kişi hiçbir şekilde saldırgan değildi ve can havliyle kaçıyordu. Yargıtay 1. Ceza dairesine gelen dava sonucunda sadece bir yargıç itiraz etti. Yargı sanık polisin kasten tahrik altında insan öldürme suçunu işlediğine dikkat çekti. Dava şimdi Yargıtay Ceza Genel Kurul'unda. Burada verilecek karar, polisler önümüzdeki dönem daha mı rahat insan öldürecek yoksa öldürülen iki kez düşünmek zorunda mı kalacaklar bunu belirleyecek.

Delal Dink: "Babam, bugün görseydi sevinçten çıldırırdı"

Ermenistan Cumhurbaşkanı Sarkisyan'ın, Ermenistan ve Türkiye arasındaki milli maça Cumhurbaşkanı Gül'ü davet etmesinin üzerinden iki ay geçtikten sonra, Gül maça iki gün kala davete icabet etti. Böylece Ermenistan'la ilk kez üst düzey temas kurulmuş oldu. Erivan'a giden tek milletvekili Ufuk Uras'tı. Her iki taraf da ziyaretten memnuniyetini dile getirerek, ilişkilerin normalleşmesi için iyi bir fırsatın ortaya çıktığını söyledi.

Ermenistan'a ambargo

Ermenistan 1990'a kadar Sovyetler Birliği'nin içinde Rusya'nın hükümlerinde bir devletti. 1990'da Sovyetler'in dağılmasından sonra bağımsızlığını kazandı ve normal parlamenter sisteme geçti. 1988'den beri Azerbaycan'la Dağlık Karabağ bölgesinde sorunlar yaşayan Ermenistan Türkiye'nin ve Azerbaycan'ın ticaret koridorlarını kapatmasıyla ambargo baskısıyla karşı karşıya kaldı. Ermenistan 3 milyon biraz üzerindeki nüfusu ile bölgenin en

yoksul ülkelerinden biri durumunda. Türkiye'nin Dağlık Karabağ meselesini bahane ederek 1993'ten beri ambargo uygulaması ve sınır kapılarını kapalı tutması devletin resmi çizgisi olarak bugüne kadar gündemde tutuldu.

Resmi ideolojiden dönüş sinyali

Cumhurbaşkanı Gül'ün yapılan davete olumlu yanıt vermesi, uzun yıllardır sürdürülen bu resmi ideolojiden vazgeçileceğinin sinyalini vermesi oldukça önemli bir gelişme. Türkiye'de milliyetçilerin resmi ideolojiyle kol kola giden tutumları bu süreçte birlikte ağır bir darbe aldı. Bu nedenle MHP ve CHP'nin ziyarete şiddetle saldırmaları ideolojilerinin yara almasından kaynaklanıyor. 1915'te gerçekleştirilen soykırımın inkar edilmesine üzerine bina edilen resmi söylem ilk kez bu kadar sarsılmış vaziyette.

Bugün Ermenistan'ın üst düzeyde ziyaret edilmesi, bölgede barışın ve halklar arasındaki kardeşliğin gelişmesine katkıda bulundu. Türkiye'de bu ziyarete ilişkin yapılan tüm anketlerde halkın büyük

çoğunluğunun ziyareti desteklemesi, halklar arasında bir sorun olmadığını açık bir kanıt. Ayrıca ziyaret gösterdi ki Ermeni halkı da aynı pozitif düşüncelere sahip.

Kardeşliğin önünde engel milliyetçiler

Türkiye'de milliyetçilerin resmi Ermeni politikasının devam etmesi için öne sürdükleri çözümlenemeyen Karabağ sorunu ise koca bir yalan. Azerbaycan ve Ermenistan yetkilileri bu sorunu çözümü için uzun süredir müzakere içindeler. İki ülke arasındaki sorun, üçüncü ülke olan Türkiye tarafından

sadece istismar aracı olarak kullanılıyor.

İnkâr politikaları son bulsun

Ermenistan ziyareti ile atılan adım önemli ama yeterli değil. Sınır kapılarının açılmasına doğru evrilecek yeni süreç iki ülkenin halkı arasında bir yakınlaşmaya yol açsa da, 1915'te Ermenilerin maruz kaldığı korkunç katliamı unutturmayacaktır. Bunun için daha radikal bir adım atılması gerekiyor. Bunun için soykırımın inkarı gibi koca bir yalanın bir an önce terk edilmesi gerekiyor.

Halkın büyük çoğunluğu Ermenistan'la ilişkilerin geliştirilmesinden yana

Gül'ün Ermenistan ziyaretine ilişkin 30 ilde 1019 kişiyle yapılan anketin sonucuna göre halkın yüzde 67,4'ü bu ziyaretin gerçekleşmesi yönünde görüş bildirmiş, MHP ve CHP'nin ziyarete ilişkin sert eleştirilerini haklı bulanların oranı ise sadece yüzde 24. Ermenistan'la ilişkilerin bundan sonrası ne olmalı sorusuna verilen yanıt ise yüzde 63 oranında değiştirilmeli ve geliştirilmeli, mevcut politikalar devam etmeli yüzde 26, fikrim yok ise yüzde 11 oranında. Ziyaret sonrası, ziyaret başarılı mıydı sorusuna verilen yanıt ise yüzde 69,6 oranında halkın ziyareti başarılı bulduğunu gösteriyor.

Toplum milliyetçilikten değil, özgürlükten yana

Türkiye'de resmi ideolojinin milliyetçi sac ayağı olarak Kürt, Kıbrıs ve Ermeni sorununda çözüme gidilmedikçe özgürlükler için adım atmak imkansız. Yönetici sınıf ve bürokrasi uzun yıllar bu sorunları ya inkar etti, ya da şahin politikalarla imha yoluna gitti. Bu resmi ideoloji aynı zamanda halkın üzerinde sopa olarak kullanıldı. Demokrasi talepleri bu resmi ideolojiye daima kurban edildi ve bastırıldı. Sorunlara ilişkin resmi görüş, toplumun tümünün görüşleri olarak sunuldu. Şimdi ise mızrak artık çuvala sığmıyor. Şu anda halkın büyük çoğunluğu değişim istiyor ve milliyetçi görüşlerle yolunu ayırıyor. Bu nedenle milliyetçi edebiyat bugün için alıcı bulmuyor. Ve yine bu nedenle misak-ı milliye sığınan sol da giderek toplumdun uzaqlaşıyor. Resmi ideolojiyi alt üst eden özgürlükçü bir sol, bu ülkede hızla kitleselleşebilir ve kronik sorunların çözümüne katkıda bulunabilir.

sosyalist işçi

Bir kere daha çatı partisi üzerine

Seçimler yaklaşıyor ve bütün politika seçimlere dönük hesaplar içinde. Açık ki bu seçimlerde geçen seçimlerde olduğundan çok daha fazla ittifak gerçekleşecek.

Solda en önemli adım çatı partisinde gerçekleşiyor. DTP'nin merkezinde olduğu çatı partisi adında EMEP, SDP ve Sosyalist Parti Girişimi anlaşmış durumda. Bir dizi grupta çatı partisinden çevresinde toplandı.

Bu yapıyı ile çatı partisi fikri etrafında atılan adım hiçbir yeni gücü harekete geçirebilmiş değil. Dolayısıyla da seçim sonuçlarını şimdiden görmek mümkün. Kürt hareketinin arkasında kurulan ittifaklar sürekli olarak oy kaybetmekte. Bu kez de bir oy kaybının yaşanacağı açık.

Oysa AKP'nin karşısına ondan hesap sorabilecek, ama bu arada demokrasiyi de savunacak bir sol alternatif çıkarılabileseydi yerel seçimler solun yeniden yükselişinin başlangıcı haline gelebilirdi.

Bugün solun Hrant Dink'in cenazesi ile başlayan süreçte ne denli büyük bir potansiyel güce sahip olduğu açık. 2007 seçimlerinde Baskın Oran ve Ufuk Uras kampanyalarını bunu gösterdi. Şimdi asıl iş bu gücü örgütlü ve sürekli bir güce dönüştürmektir. Eğer Baskın Oran ve Ufuk Uras kampanyalarının aktivistleri ve seçmeni yeni bir örgütün çatısını oluşturabilirse o vakit Kürt hareketi için de yeni ve güvenilir bir müttefik ortaya çıkmış olacaktır.

Ancak bu takdirde mevcut seçim sisteminin anti-demokratik yapısının etrafından dolaşılabilir.

Öte yandan çatı partisi çevresinde toplanan bir çok güç bugün Türkiye politik alanının en önemli konusu olan darbe ve Ergenekon konusunda farklı tutumlara sahip. Bu denli temel bir konuda dahi anlaşamayanların çatı partisi adı altında bir araya gelmeleri ise anlaşılabilir değil.

Oysa Baskın Oran kampanyasını sürdüren güçler arasında bu konuda siyasi bir birlik söz konusu.

Bu durumda önümüzdeki dönemin en acil işi yeni solu siyasal bir örgütün çatısı altında birleştirmektir. Bu giderek ertelenemez bir önem kazanıyor.

İlk adım olarak ise Mahalleden Meclise'nin örgütlenmesi önümüzde duruyor. Binlerce aktivist Mahalleden Meclise kampanyasında birleştirilebilirse yeni bir solun oluşumunda önemli bir halka yakalanmış olacak.

Darbeye karşı mücadele

Özden Dönmez

Darbe mi var ki? Niçin darbeye hayır basın açıklamaları, toplantılar, mitingleri yapılıyor? 'Ortada darbe tehdidi mi var' diyenlere cevap en yakın muhattaptan, Genelkurmay'dan geliyor her seferinde.

Bir yandan 12 Eylül'e 12 Mart'a tepki gösterip, bir yandan da diğer bütün darbelerin ve darbe girişimlerinin üzerinden atılanlar, tehlike olarak görmeyenler, hatta ilerici, ve yararlı olduğunu savunanlar var.

Ama içinden geçtiğimiz günlerde sıcak gelişmeler de oluyor. Hadi AKP'nin kapatılmasını yargı darbesi olarak görmeyelim, hadi diyelim 27 Nisan'daki e- muhtıraya "Aman bize ne zaten AKP gibi gerici bir partiye müdahale" dedik, muhtıradan geçen "ne mutlu Türküm demeyenler" ibaresine aldırmadık. Peki generallerin yeni devir teslim törenlerinde, ilk görev dakikalarını nasıl değer-

lendirdiklerini de mi görmemeliyiz, üstümüze almamalıyız.

Ama yeni genelkurmayımızın ikinci icraatına alınmak mümkün değil.

Bildiğiniz gibi yeni Genelkurmay Başkanı İlker Başbuğ iç düşman tehditlerinde bulunmuştu. İç düşman tehdidi derken Ergenekon'dan yargılanan, tutuklu bulunan eski komutanları kastemediklerini bir yanlış anlama olabilmiş gibi hemen gösterdiler. Bu ziyarette Ergenekon davasında, darbecilikle suçlanan, yıpranan TSK'nın onuru geri geldi.

Ama onların değil bizim yıpranıp yıpranmamamız önemli.

Bazılarının söylediği gibi bu Ergenekon davasından bir şey çıkmayabilir. İçi boş bir şey olabilir. Bir sürü karanlık dava bu davaya bağlı olarak aydınlanmayabilir. Hatta yargılananların hemen hepsi o beğenilmeyen iddianameyle beraat edebilir. Bu dava sonucunda Hrant'ın katili buluna-

mayabilir, bu davanın sonucunda Şemdinli içinde bulunduğu karanlıktı kalabilir. 301 davalarının vazgeçilmezli Veli Küçük, mahkemelerin olmazsa olmaz saldırgan avukatı Kerinçsiz de önderi Kenan Evren gibi hapisten çıkıp yorgunluğunu atabilmek için bir sahil kasabasına yerleşebilir.

Önemli olan bizim yıpranmamamız. Biz darbe tezgahlayan yeticilerden hesap sormak istiyor muyuz?

Bir an durup düşünelim. Ergenekon davası sanıkların darbe tezgahlamaktan ve ironik bir şekilde "halkın ve Ergenekon davasından bir şey çıkmayabilir. İçi boş bir şey olabilir. Bir sürü karanlık dava bu davaya bağlı olarak aydınlanmayabilir. Hatta yargılananların hemen hepsi o beğenilmeyen iddianameyle beraat edebilir. Bu dava sonucunda Hrant'ın katili buluna-

gahlayabilir mi bu kadar kendine güvenli, bir kez daha 301 davaları açılabilir mi bu kadar kolay? Bir kez daha bir genelkurmay başkanı Şemdinli davası sanığı için "tanırım iyi çocuktur" açıklaması yapabilir mi rahat rahat?

Ergenekon sanığı iki eski orgeneral "kişisel" değil, "resmi" olarak ziyaret eden zaten Kıbrıs şaibelişi korgeneralin yıpranmış onurları hepimizin gözünde bir kez daha yıprandı. Tabi TSK'nın da.

Şimdi yapmamız gereken 70 milyon insan olarak darbecilerden hesap sormak, yanımıza kimin düştüğüne değil, sözümlüze bakarak. Biz Hrant öldüğü gün "Hepimiz Ermeniyiz" dedik. Dediğimiz önemliydi, yanımıza düşene bakmadık. Yüzbinler olduk. Şimdi de dedimiz, sözümlüze güvenip içinden geçtiğimiz darbe sürecine müdahale etmeliyiz. Yeticilerden, darbecilerden, DTP'yi kapatmak isteyenlerden hesap sormalıyız.

Alkol, yaşam tarzı ve cumhuriyet

Volkan Akyıldırım

Ergenekoncularla dayanışma için yapılan ulusal mitinglere katılım en fazla bir kaç bin kişiydi. Daha bir yıl önce cumhuriyet mitinglerine katılan "milyonlar" kandırılmış olduklarının farkında evlerine çekilmişti. Onlar yeniden harekete geçirilmeliydi.

Ankara Keçiören'de alkol satan bir esnafı zabıtalara dövdü. Bu laikliğe ve cumhuriyetin sağladığı batılı yaşam tarzına bir saldırı olarak gösterildi. Alkol üretimi, ticareti ve tüketimi cumhuriyet devriminin simgelerinden biriydi ne de olsa. Dayığı atılan kimdi? Şeriat özcüleri mi?

Azgın bir MHP'li faşist olan Turgut Altınok 1994 yerel seçimlerinde CHP-SHP reketinin arasından fırlayıp MHP'den belediye başkanı seçildi. MHP kökenli Melih Gökçek gibi Altınok'ta Ankara'da merkez sağ, İslamcı ve faşist oyların ittifakıyla koltuğuna oturdu. Büyüyen bir şehir olarak Ankara'nın rantını yiyen mafya, bürokratlar ve patronlar ikilinin arkasındaydı.

Eskiden çoğu boş arsalar-

oluşan, fakirlerin Keçiören'i Altınok'la hızla değişecekti. Turgut Altınok'un adamları 30 Ağustos 1995'de yine bir belediye aracı ile Ovacak semtine gelerek 22 yaşındaki Erdal Yıldırım'ı öldürdü. Kendilerini A Takımı olarak adlandıran bu adamlar ülkücü mafyanın tetikçileriydi.

A Takımı, ilçede yıllardır terör estirdi. Zabıta Müdürü'nün Sedat Peker ile ilişkileriyle Ergenekon bağlantısı terörün boyutunu sergiliyor. Yıllar içinde ilçe değişti, İç Anadolu'dan göç alan şehrin yeni gözdesi Keçiören'di. 20 yıl içerisinde yatırımlarla gelişen ilçeyi lüks konutlar kapladı. Bu şeriatın değil, kapitalist bir soygunun, talanın, tetikçilerin, kirli politikacıların hikayesi.

Derken alkol savaşları İstan-

bul Moda'ya sıçradı. Batılı yaşam tarzının hüküm sürdüğü Moda'da da işlenin üzerindeki restoran

özelden belediyenin kuruluşu Bel-Tur'a geçti. Büyükşehir Belediyesi'nin işletmelerinde uzun yıllardır içki satılmıyor, burada da alkol servisi kalktı ve kıyamet koptu. Cuma gecesi alkol eylemleri başladı. "Türkiye laiktir laik kılacak" sloganları 10. yıl marşına karıştı. CHP'iler, Tuncay Özkan'ın taraftarları ve Yurtsever Cephehiler içerek direniş örgütledi. Sahil ve srtını kaplayan her yerde içki içilip, satılıyordu. Tek bir işletmede alkol satışının olmasını şeriatçılık olarak sunmak iki yüzlülüktür.

Ağır çekim darbe, yargı organlarının müdahaleleriyle hukuki olarak yoluna devam ederken, AKP'ye karşı yaşam

tarzını temel alan muhafazetle askerler göreve çağrılıyor.

Bu ülkede insanlar içki içtiği için hep dövüldüler, başka nedenlerle de. Yerel muhalifler, Kürtler, Anadolu üniversitelerinde okuyan öğrenciler ve burada görevli olan kamu çalışanları sadece AKP iktidarı altında değil, cumhuriyetin tüm hükümetleri zamanında baskı altındaydı. Bu topraklarda 80 yıldır fakirlik, eğitimsizlik, şiddet, taciz, tecavüz, ayrımcılık ve sömürü bütün hızıyla sürüyor.

Yaşam tarzı temelinde bir muhalafet asla ilerici olamaz. Kimin yaşam tarzı? Zenginlerin mi, yoksulların mı? Emekçi sınıfları laik ve dindar olarak bölen bu girişimler CHP, MHP ve ulusalçılara güç veriyor.

Baskılara, şiddete varan faşist ve muhafazakar ayrımcılıklara karşı çıkmaksa ayrı bir şey. Sosyalistler, anti-faşistler yıllardır bu türden baskılara karşı direniyor, mücadeleye ediyor. Ama baskı olduğu yerde duruyor, çünkü devlet destekliyor. Darbeler anti-demokratik yasalar, devlet katından pompalanan ırkçılık ve ayrımcılık ortadan kaldırılmadan baskılar son bulmayacak.

DSİP'e üye olun

0536 - 335 10 19

- Darbeye karşıysan,
- Kürt sorununda demokratik bir çözüm istiyorsan,
- Cinsiyetçiliğe ve homofobiye karşıysan
- Tuzla'da ve başka yerlerde iş cinayetlerine karşıysan
- Küresel ısınmaya, nükleer santrallara karşıysan

sosyalist işçi

Sosyalist işçi her hafta savaşa, darbeler, ırkçılığa ve milliyetçiliğe, yeni liberalizme, cinsiyetçiliğe ve homofobiye karşı devrimci, antikapitalist bir yayın yapıyor. Ona omuz verebilirsiniz. Abone olun, dağıtıcılarımız size her hafta gazetenizi iletirler ya da posta ile yollayalım. 5 sayı 10 YTL.

sosyalistisci@gmail.com - 0537 320 62 07

internet linkleri

barisarock.org
kureselbarisveadalet.org
kureseleyem.org
durde.org
mahalledenmeclise.org
hrantcinadaleticin.com
tuzladaolumlereson.blogspot.com
70milyonadim.org

Forma ve takım elbise de tarihe karışmalı

İstanbul'da okullarda kravat ve gömlek artık zorunlu değil

İstanbul İl Millî Eğitim Müdürlüğü, öğrenciler arasında yaptığı anket sonuçları doğrultusunda okullarda kravat takmayı zorunlu olmaktan çıkardı. Öğrenciler gömlek yerine tişört de giyebilecekler.

Bu beklenmedik karar kravat bağlamak, takmak ve gömleğin en üst düğmesini iliklemeye mecbur edilen öğrencilerin lehine bir gelişme. Ancak biraz tuhaf ve eksik.

Kravat takmak zorunlu değil, ama niye kot pantolon yasak? Gömlek giymek artık zorunlu değil, ama neden ceket giymek zorunlu?

Klasik yanıt, öğrenciler arasındaki gelir adaletsizliğini görünür olmaktan çıkarmaksa da ayakta kalabilen her zaman gerçeği söyler.

Forma ve takım elbiseyle öğrenim görmek kravat takma zorunluluğu kadar çağdaşdır. Ailelerin sırtına ekstra bir yüküdür.

Okullarda kılık kıyafet serbest olmalıdır.

Eğitim emekçileri ve öğrenciler mücadele ederse bu kazanılabilir.

Kravat ve çağdaşlık

aykırı. Dolayısıyla gerçekleştireme olanağı yok. Ben, burada esas olarak modernleşmenin, aydınlanmanın ve batılılaşmanın cumhuriyetle birlikte sembolü haline gelen kravatı da bir karşıtlık, örgütlenme niyeti taşıdığını düşünüyorum.

Bir Eğitim-Sen yöneticisinden okullarda tam kıyafet serbestliğini savunması beklenir. Ancak Dinçel öğrencilerin

nefret ettiği eski düzeni savunuyor, laiklik temelinde mevcut mevzuatı savunuyor. Oysa sendikası yıllardır mevzuatı, yönetmelikleri değiştirmek için mücadele ediyor.

Dinçel'e göre öğrencilerin gömlek giymesi, kravat takması ve bunların üstüne takım elbise giymesi modernliğin ve batılılaşmanın ifadesi. Kravat cumhuriyetin sem-

bolü. Ve her öğrenci giymeli. Avrupa'nın Doğu'sunda yaşayan Hırvatların boyun bağı ılericiliğin göstergesi. Pes doğrusu!

Kılık, kıyafet, görünüş ılericiliğin ya da gericiliğin simgesi olamaz. Giyim kuşam üzerine yazılan her yasa, bireysel hak ve özgürlükleri tehdit eder. Eğitim-Sen bugün düştüğü içler acısı durumun başlıca nedenlerinden biri Dinçel'in düşüncesi, iki yüzü lü laikliğin savunulmasıdır.

Ders kitabında darbeler övgü

İlköğretim 8'inci sınıf 'İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük' kitaplarında darbeler meşrulaştırılıyor.

Kitapta 12 Mart ve 12 Eylül darbeleri ülkede yaşanan sıkıntılar ve huzursuzluklar için yapıldığı söyleniyor. Mesaj açık durum kötüleirse bu ülkede askerler yönetimi gelir.

Klasik darbeler hakkında bu sözlerin dışında 28 Şubat darbesi de bir zorunluluk olarak listeye eklenmiş:

"28 ŞUBAT SÜRECİ:

1996'da hükümet Refah Partisi ile DYP arasında

kuruldu. Laiklik karşıtı söylem ve eylemlerin art-

GÖRÜŞ

Sermayenin dini

Ben sadece Liverpool maçlarından önce bu kadar gaza gelirim. Bir de, küçük ve saf olduğum yıllarda sanki Türkiye'de cidden futbol oynanıyor ve maçlar satın alınmıyor sandığım yıllarda, Fener'in maçlarından önce heyecanlanırdım, ama artık iyileştim. Türkiye'de hiçbir maç beni heyecanlandırmıyor, Aziz Yıldırım karşı takıma kaç lira vermiş diye bir bahis açılrsa heyecanlanabilirim belki, ama açılmıyor. Heyecanlananları izlemenin garip bir zevki var elbet, ama çok dolaylı ve yüzeysel bir zevk, futbol izlemek kadar zevkli değil.

Süperlig'de oynanan maçlar gibi, Ermenistan-Türkiye maçı da sahada oynanan futbol nedeniyle değil, sahanın dışında olanlar nedeniyle heyecanlı geçti. İlk kez bir Türkiye Cumhurbaşkanı Ermenistan'a gitti. Üstelik tavra satmadı, tehditler savurmadı. Barıştan, yararlı görüşmelerden, açılan kapılardan söz etti.

Diplomatik alandaki gelişmelerin çok önemli olduğunu hiç düşünmemişimdir. Ülkeler arasındaki anlaşmazlıklar ve savaşlar diplomatların beceriksizliğinden veya yeterince konuşulmamış olmasından değil, gerçek çıkarlar ve özellikle de ekonomik çıkarlar çatıştığı için ortaya çıkar. Ama Gül'ün ziyareti hem simgesel olarak önemli, hem de Türkiye'ye ışık tuttuğu için.

İlk tuttuğu ışık, "sosyal demokrat" partimizin dayanılmaz sefilliğini gösteriyor. "Bari Ermenistan'a gitmişken soykırım anıtına da bir çelenk koysun. Böylece, kendisini bu geziye yönlendirenleri veya gitmeye ikna edenleri daha çok mutlu etmiş olur" demiş Deniz Baykal. Önce Ermenilerin "düşman" olduğunu vurgulamış yani. Sonra da, "yönlendirenleri" ve "ikna edenleri" ifadeleriyle, başka düşmanların AKP aracılığıyla ülkemize çok çeşitli kötülükler etmeye çalıştığını hatırlatmış. ABD mi, AB mi, iç düşmanlar mı, kim bilir, düşman çok!

Arkasından, "Ben Erivan yerine Bakü'ye maça gitmeyi tercih ederim" demiş. Niye? Herhalde orada futbol daha iyi oynandığı için değil. Ermenilere karşı Türki bir ulusun yanında durmayı tercih ettiği için, yani ırksal nedenlerle. Baykal'a ırkçı demenin abartılı olacağından kaygılanırdım, ama haksızlık etmiş adama!

Bu arada, ırkçılığın yanı sıra darbeciliğini de hatırlatlı geçenlerde bize. Genelkurmay Başkanı Başbuğ, şöyle demişti:

* Toplumun bir kesimi yeni bir kültürel kimliğin, yaşam tarzının oluşumunda dini düşüncelere büyük bir ağırlık verildiğini düşünmekte ve gelişmelerden büyük bir endişe duymaktadır. Bu endişe ciddiye alınmalıdır.

* Giderek güçlenen bazı cemaatler, ekonomiyi yönlendirmeye, sosyopolitik yaşamı biçimlendirmeye, dine bağlı bir yaşam tarzı olarak sosyal kimliklerini ortaya koymaya çalışmaktadır.

* Türkiye Cumhuriyeti'nin kuruluş felsefesi ulus devlet, üniter devlet ve laik devlet temeline dayanıyor.

* Anayasa Mahkemesinin, anayasayı resmen yorumlamaya yetkili tek organ olarak, laikliğe ilişkin yapmış olduğu yorumlar, laikliğin anlamının ortaya konulmasında vazgeçilmez kaynaklardır.

Baykal yetersiz buldu bunları. "Paşa çok doğru şeyler söyledi, güzel analizler yaptı. Ama sözle etkili olma aşaması geride kaldı" dedi. Kibar olmasa, "Darbe yapsana lan!" diyecekti, diyemedi.

Erivan ziyareti, AKP'nin "giderek güçlenen bazı cemaatler"i değil, TÜSİAD'ı ve büyük sermayeyi temsil ettiğinin açık bir kanıtı. Niye gitti Gül? Bir ticaret kapısını açabilmek için. Türkiye'nin bölgede sadece kendi ırkdaşlarını destekleyen değil, büyük oynayan bir güç olmasını sağlamak için. Yani TÜSİAD'ın amaçlarını gerçekleştirmek için. Sermayenin ne irki vardır çünkü, ne de dini.

Kıbrıs'taki Ergenekon

Kıbrıslılar barış ve birlik için mücadele ederken, Türkiye TSK adına Ergenekoncu iki generali hapiste ziyaret eden Korgeneral Galip Mendi'yi tartışıyor. Mendi, gazeteci Kutlu Adalı'nın ölümünden sorumlu tutuluyor. Kıbrıs'ta Ergenekoncuların işlediği suçlar bununla bitmiyor.

Darbe Günlükleri:

"05 Şubat 2004 Perşembe..."

Kıbrıs'ta, herkesi Annan Planı aleyhinde sokağa dökerek gösterilerin yapılmasını sağlama ve anavatandan da bu hareketlere destek ver-

erek hükümet aleyhine olaylar çıkarmak."

"28 Şubat 2004 Cumartesi... 14:00'te kuvvet komutanları ile bizim evde toplandık. Amacımız, Kıbrıs meselesini değerlendirmek ve Denktaş'tan aldığımız birçok özel ve gizli mektupları değerlendirmek. (...) Hükümete karşı bir tepki olarak da hem Kıbrıs'ta hem de anavatanda gösterilere ve ulusal platformda toplantılara 3 Mart'tan itibaren başlanacaktı."

• Ergenekon sanığı yüzbaşı Muzaffer Tekin, KKTC vatandaşı.

Rauf Denktaş, Şehit ve Gazileri Anma Günü'nde Tekin'e şükran madalyası vermişti.

• Ergenekon tutuklusunu, Akın Birdal suikastı tetikçisi Semih Tufan Güllaltay, Rauf Denktaş yanlısı Ulusal Birlik Partisi hükümeti tarafından 1993'te usulsüz şekilde KKTC vatandaşı yapıldı.

• Deşifre olunca intihara kalkışan Muzaffer Tekin'i hastaneye götüren emekli astsubay Musa Çakmak 19 Aralık 2006'da Lapta'da Yaşar Öz ve Kürt Ahmet'in adamları arasında patlak veren kumarhane çatışmasında öldürülmüştü.

• Cumhurbaşkanı Mehmet Ali Talat'ın Girne'deki konutu 18 Şubat

2004'te bombalandı. Ardından Kıbrıs Gazetesi'ne bombalı saldırı düzenlendi.

• 11 Mayıs 2004'te, Gönyeli bölgesinde terk edilmiş süpheli bir araçta büyük miktarda C-4 patlayıcı bulundu. Aracın Güvenlik Kuvvetleri Komutanlığı'nda görevli O.Y. adlı bir astsubaya ait olduğu belirlendi. Aynı dönemde Afrika Gazetesi'ne iki bomba atıldı.

• 1-2 Eylül 2004 tarihleri arasında Rumlar tarafından yapılacak ayın öncesi tüm dünyanın gözlerinin üzerinde olduğu Güzelyurt'taki Ay Manas Kilisesi bombalandı. Kıbrıs polisinin yaptığı incelemede patlayan bombalar C-4, TNT ve MKE yapımı olarak

kayıtlara geçti.

"Kutlu Adalı ölümünden bir süre önce gazetesinde ilginç bir yazı yazmıştı. 1974'teki harekât sırasında Kıbrıs'a gelen bir rütbeli askerin Rumlar'dan paha biçilmez ganimet edindiğini, bunu o sırada adadan çıkartamayacağı için St. Barnabas kilisesi arazisinde bir yere gömdüğünü, yıllar geçip emekli olduktan sonra askerî araçla bir gece gizlice gelip arazide bir yerleri kazdığını, oradan aldıklarını yine o askerî araca koyup götürdüğünü anlatıyordu yazısında. Bildiği başka şeyler de vardı ama onları yazmamıştı. İşte o rütbeli asker, Muzaffer Tekin idi!"

Kutlu Adalı'nın eşi İlkay Adalı

Kıbrıs'ta statüko devam edecek mi?

Kıbrıs'ta kalıcı bir çözüm sağlama iddiasındaki müzakereler 11 Eylül'de başlıyor. Ancak 1973'te Kıbrıs'ın kuzeyini işgal eden ve bir korsan devlet olarak KKTC'yi ayakta tutan Türkiye'nin varlığı kalıcı barışın önündeki engel olarak dikilmeye devam ediyor

1976'da işgalin ardından tek taraflı olarak sınır belirleyen Türkiye'nin askeri varlığına dayanan KKTC, 1983 yılında bağımsızlığını ilan etmişti. Askeri diktatörlükle yönetilen ve Kenan Evren cuntasının biricik dostları olan Bangladeş ve Pakistan dışında hiç bir ülke korsan devletin varlığını tanımamıştı.

Türkiye'nin adadaki işgalci konumunun ilk kez gerçekten sorgulanması, Annan Planı'nın oylanması sırasında gündeme geldi. Kıbrıs'ın sakini olan Türkler açıkça barıştan ve kalıcı çözümden yana tutum aldı, bir çok eylem ve gösteriyle Türkiye'nin adadaki varlığı protesto edildi. Eski Britanya savcısı, KKTC'nin başına Türkiye tarafından getirilmiş Rauf Denktaş'ın 22 yıllık iktidarı aşağıdan mücadeleyle devrildi.

Ancak Annan planı için 24 Nisan 2004'de yapılan referandumda Rumların çoğunluk oyları sonucu çözüm planı reddedildi. 2005 yılında sosyal demokrat Mehmet Ali Talat'ın cumhurbaşkanı olmasının ardından Kuzey'de kalıcı çözüm isteği açıkça ifade edilirken iki taraf 4 yıl boyunca görüşmedi.

24 Şubat 2008'de Rum Meclis Başkanı ve AKEL Genel Sekreteri Dimitris

Hristofyas'ın, yüzde 53.36 oy alarak, Kıbrıs Rum halkının yeni lideri olması adada çözümü gündeme getirdi. Hristofyas, Kıbrıs sorununun kalıcı çözümü için çalışacağını açıkladı. Bunun üzerine Talat ve Hristofyas bugüne kadar 5 kez görüştü.

Müzakere başlıyor

3 Eylül'de gerçekleşen son görüşme sırasında Talat, müzakerelerin kısa süreceği, 2008 sonunda kalıcı çözümün sağlanacağını söylemişti. Türk hükümeti Dışişleri Bakanı Ali Babacan da kendilerinin çözümün arkasında durduğunu açıkladı. Ancak durumun hiç de böyle olmadığını Hristofyas müzakerelere ilişkin yorumuyla dile getirecekti: "Bir çözümün uygulanması, Talat ile anlaşmaya varmamızdan daha zor olacak."

Kıbrıs Cumhuriyeti (Rumlar) ve Kuzey'de yaşayan Türkler birleşik bir Kıbrıs'tan yana olduklarını söylüyor. Güney'de AKEL, Kuzey'de CTP kalıcı çözümden bahsediyor. 4 yıl önceden farklı olarak her iki toplumdaki birlik yanlısı oylar çoğunluğu oluşturuyor. Bunlar 2008 sonunda Kıbrıs sorunu çözülecek diyen Talat'ı haklı çıkarır gibi gözükse de Kuzey'deki iki güç barış denklemini bozuyor.

İki yabancı

Adada KKTC'yi ayakta tutan 40 bin Türk askeri bulunuyor. KKTC ekonomik olarak tamamen Türkiye'ye bağlı. İşgalciler adadan çekilmelerini tartışılmasını istemiyor. Ağustos'ta, Talat ve

1 Eylül Barış Eylemi, Lefkara Sarayı

Hristofyas görüşmesinden kısa bir süre önce adayı önce Ege 1. Ordu Komutanı ve yeni Genelkurmay Başkanı İlker Başbuğ ziyaret etmişti. İkisi de burada kalmaya devam edeceklerini söylediler. Türkiye ve KKTC, müzakerelerde Türkiye'nin bir garantör olarak yer almasını istiyor. Hristofyas ise Yunanistan ve Türkiye'nin garantörlüğüne karşı çıkıyor: "Kıbrıslılar artık vasalığı kabul edemezler. Anavatanlardan bağları koparma zamanıdır."

AKEL lideri adadaki 40 bin kişilik Türk askeri gücüne dikkat çekiyor.

Adada Türkiye'nin varlığını sağlayan diğer bir güç ise işgalden sonra sistematik olarak adaya yerleştirilen Türk yayıncıları. Bugün 260 bin civarında olan KKTC nüfusunun yarıya yakını adaya son-

radan gelenlerden oluşuyor. 1978'de Maraş katliamının ardından Maraş'tan ve MHP'nin güçlü olduğu bir çok ilden binlerce Türk adaya yerleştirildi. Hepsine iş imkanı tanındı. Rumların evlerine yerleştiler. Adanın gerçek sakinlerinin tüm protestolarına rağmen Türkiye'nin yerleşimcileri Denktaş'ı ayakta tuttu. Hristofyas Türk yerleşimcilerinin yaklaşık üçte biri olan 50 bininin yeni devlete vatandaş yapılabileceğini, ancak geri kalanının geriye dönmek zorunda olduğunu söylüyor. Kıbrıslı Türkler de bu görüşü destekliyor. Adaya getirilen 100 bine yakın kişiyi geri götürmek, 40 bin askeri geri çekmek kadar zor. Üstelik Kıbrıs'ta işgali ve çözümsüzlüğü savunan TSK yönetimi işbaşındayken.

Türkiye, çözümün önün-

deki bu iki gerçek engeli kaldırmayı konuşmuyor. Türkiye ve ondan vazgeçemeyeceklerini açıklayan Talat, yeni devletin iki kurucu olarak ilan edilmesini, yani KKTC'nin gideriyak tanınmasını istiyor. Hristofyas, müzakereler öncesi "tek devlet tek vatandaşlık"ta anlaşılmasını söylerken, Türkiye iki toplumlu federatif bir devlet kartını oynamaya devam ediyor. Yani Türkiye'nin geleneksel devlet politikası değişmiyor, Kürt sorununda olduğu gibi Kıbrıs sorununda da çözümsüzlük kartı masaya fırlatılıyor.

Kıbrıs'ta kalıcı çözüm bir kez daha iki halkın birlik ve dostluk eğilimlerinin kitlesel eylemlerle ifade edilmesinden geçiyor. Kıbrıslı Türkler aşağıdan mücadeleyle Türkiye'nin işgalci varlığına son vermeden barış kazanamaz.

Kıbrıslılar barış diyor

Kıbrıs Barış Platformunun öncülüğünde bir araya gelen Kıbrıs'ın her iki yanından 31 örgütün üyeleri ile barış yanlıları, "Birleşik Kıbrıs hedefine ulaşma konusundaki kararlılıklarını göstermek için", 1 Eylül'de gece ara bölgede Ledra Palace Otel önünde ortak etkinlik düzenledi, ortak açıklama yaptı: "Emperyalist güçler ve onların yerli işbirlikçileri, kendi çıkarlarını korumak için, Kıbrıs'ta gerçek bir barışı istememektedirler. Ülkemizdeki milliyetçilerin, şovenistlerin, faşistlerin ve hatta 'barışçı maskesi takmış ayrılıkçıların' bugüne dek yaptıkları gibi, bundan sonra da barışa engel olmaya çalışacakları unutulmamalıdır.

Bu yüzden barışa ulaşmak çok yoğun, kararlı ve aktif bir mücadeleyi gerekli kılmaktadır. Barış sağlama görevi sadece "seçtiğimiz liderlere" bırakılmamalıdır. Hangi etnik kökenden olursa olsun Kıbrıs'ta yaşayan tüm barışseverler inisiyatif üstlenmeli, barış ve birleşik Kıbrıs hedefleri için ortak mücadele yürütmeli, seslerini kararlulukla yükseltmeli, taraf olmalı ve tavır koymalıdır. Bugün ülkemizde barışa ve Kıbrıslıların kardeşliğine her zamankinden daha çok ihtiyaç vardır. Kıbrıslıların yürütmeyeceği ortak mücadele, hem bugüne dek onları ayırmaya çalışan egemen güçlerin uykularını kaçırarak hem de ülkeyi barış ve birleşik Kıbrıs hedeflerine ulaştırarak yegâne yoldur."

Kıbrıs Barış Platformu (KTÖS, KATÖS, Tıp-İş, DAÜ-Bir-Sen, Çağ-Sen, GÜÇ-SEN, TDP, BKP, YKP, Kib-Yay, İskele Yurttaş İnisiyatifi), KSP, EDİ, Kıbrıs Yeşiller Partisi, ENAR - Cyprus, Kıbrıslı Türk ve Kıbrıslı Rum "Birleşik Kıbrıs" Öğretmenler Platformu, Hands Across the Divide (HAD), Dance For Peace, Stop the War Coalition - Cyprus, Historical Dialogue and Research, ATEŞ, Basın-Sen, Baraka Kültür Merkezi, E.K.I.M. Kültür Merkezi, Asi Kültür Demeği, Ulaşma, Workers Democracy, Yeni Kıbrıs Demeği, Youth Against Nationalism, KISA, Genç Vizyon

Direnişçiler güçleniyor, Kabil'i kuşatıyor

ABD, Afganistan'da yeniliyor

Afganistan'daki işgal yeni ve derin bir kriz dönemine girdi. İşgal kuvvetlerine yapılan saldırıların artması, Pakistan'daki ayaklanma ve Rusya'nın

NATO'nun müttefiki olan Gürcistan'ı yenilgiye uğratması, işgalcilerin Afganistan'daki yenilgi sürecini hızlandırıyor.

Direnişçilerin Kabil'deki kontrolü arttı. Uzbın Vadisi'nde Fransız askerlerine yapılan saldırı, işgali yöneten Batılı güçler arasında bir şok dalgası yarattı.

NATO, Afganlı direnişçilerin Kabil'in çevresindeki yolları kontrol ettiğini, böylece Kabil'in işgalden muaf ve direnişçilerin ablukası altında olduğunu itiraf ediyor.

Geçtiğimiz haftalarda direnişçiler şehrin havaalanına roket attılar ve bu saldırı Taliban ve müttefiklerinin şehre kapsamlı bir saldırı başlatmak üzere olduğu korkusuna neden oldu.

Afganistan'ın denize kıyısı olmadığı için, NATO'ya malzeme ancak Pakistan üzerinden ve sınır bölgesinde aşiretlerin kontrolü altında olan bölgelerden geçerek gelebilir.

Stratejik olarak önemli bir noktada bulunan Kiber Geçidi'nden geçen konvoylara yapılan saldırılar NATO'yu Afganistan'ın kuzeyinde bulunan ve Rusya'nın müttefiki olan ülkelere yeni geçiş yolları açmaları için yalvarmak zorunda bırakıyor.

Fakat, Rusya ve Gürcistan arasındaki savaş, bu talebin gerçekleşmesini zorlaştırdı. Gürcistan'ın

yenilmesi, ve NATO'nun Rusya'ya komşu olan ülkeleri içine alarak saldırı bir şekilde genişleme çabası ABD'nin planlarını tehlikeye soktu.

Bir dizi NATO lideri, giderek derinleşen krizi kontrol altına almak için Afganistan'ı ziyaret etti. Ayrıca NATO liderleri, Afganistan sınırında kabilelerin kontrolü altında olan bölgelere daha fazla asker göndermesi için Pakistan'a baskı yapıyorlar.

Bu arada, NATO güçleri Pakistan'da daha derin bir krizin içine saplanıp kalmış durumdadır. NATO'nun "isyanlılar" a yönelik saldırıları Pakistan'da ayaklanmanın başlamasına neden oldu.

Geçtiğimiz haftalarda, isyanlılar, NATO'nun Kiber Geçidi yakınlarındaki bir bölgeye gerçekleştirdiği hava saldırısına misilleme olarak, Pakistan'ın başkenti İslamabad'daki silah fabrikasına intihar saldırısında bulundular.

NATO komutanları, bu yenilgi sürecini tersine çevirmenin tek yolunun Afganistan'a daha fazla asker göndermek olduğunu söylüyorlar.

Fransa cumhurbaşkanı Nicolas Sarkozy, on Fransız askerinin ölmesine yol açan pusunun ardından oluşan huzursuzluğu bastırmak için koşu koşu Afganistan'a gitti.

Sarkozy'nin Afganistan'a daha fazla asker göndermeye karar vermesi, Fransa'da savaşa karşı muhalefetin artmasına neden oldu.

Le Parisien gazetesi tarafından yapılan son kamuoyu yoklamasına göre, Fransız halkının yüzde 55'i Fransa'nın Afganistan'daki askerlerini geri çekmesi gerektiğini düşünüyor ve yine halkın sadece yüzde 36'si işgali destekliyor.

Fransız askerlerine pus

kurulmasından birkaç hafta önce, Afganlı direnişçiler, ABD'nin Kabil'e iki saat uzaklıktaki ileri karakoluna saldırarak dokuz askeri öldürdüler. ABD'li askerler, bu saldırıdan birkaç gün sonra buradaki üssü terk ettiler.

NATO birliklerine yapılan son saldırılarla birlikte Afganistan'da yedi yıldır devam eden işgal en kanlı dönemini yaşıyor. Mayıs ayından bu yana 140 asker öldü.

Iddialar

Afganistan'ın Helmand şehrindeki İngiliz komutan Tuğgeneral Brigadier Mark Carleton-Smith, "Karşı ayaklanmanın en önemli özelliklerinden bir tanesi, geleneksel savaşlardan farklı olarak, ne kadar çok asker talep edersen o başarılı olma şansının o kadar fazla olmasıdır. Ne kadar çok topraktan ve insandan sorumlu olursan o kadar çok askere ihtiyacın olur", diyor ve Afganistan'daki İngiliz askerlerinin sayısının 12 bine çıkmasını istiyor.

16.000 kilometrekarelik bir alanı kontrol etmesi beklenen askerler bile, bölgede yaşayan insanların

direnışıyle karşılaşıyorlar. ABD Deniz Kuvvetleri'nde görev

"Direnişçilerin Kabil'deki kontrolü arttı. Uzbın Vadisi'nde Fransız askerlerine yapılan saldırı, işgali yöneten Batılı güçler arasında bir şok dalgası yarattı. NATO, Afganlı direnişçilerin Kabil'in çevresindeki yolları kontrol ettiğini, böylece Kabil'in işgalden muaf ve direnişçilerin ablukası altında olduğunu itiraf ediyor."

yapan General James Conway, izole edilmiş bir bölgede bulunan ABD ileri karakolunu ziyareti sırasında, Pentagon'un Irak'ın Anbar şehrindeki askerleri Afganistan'a göndermesi gerektiğini, çünkü Afganistan'daki asker sayısının kontrolü sağlamak için yeterli olmadığını

söyledi.

Fakat, ABD ordusu, Afganistan'da durumu düzeltmeye çalışırken, Irak'taki durumun daha da kötüleşmesinden korkuyor.

Afganistan'ki işgalin krizinin temelinde, Afgan halkının işgalcilerden nefret etmesi ve işgalcileri ülkesinde istememesi yatıyor ve Hamid Karzai'nin kukla hükümetinin ülke üzerinde hiçbir kontrolü yok.

Afganistan'a daha fazla asker göndermek sorunu çözmeyecek, çünkü Afgan halkı işgalcilerin bir an önce çekip gitmesini istiyor.

NATO, geçtiğimiz günlerde, ülkenin batısındaki bir köye hava saldırısı düzenledi ve 89 kişinin ölmesine neden oldu. Bu saldırıdan hayatta kalmayı başaranlar, köye yardım getirmeye çalışan Afgan askerlerini taşlarla kovaladılar.

Merkezi Washington'da bulunan Stratejik ve Uluslar arası Çalışmalar Merkezi, ABD'nin ne kadar umutsuz durumda bulunduğunu son raporunda şöyle özetliyor: "ABD, bu savaşı kaybediyor."

İşgallerin ve direnişin ülkesi

Afganistan krallığı 1747'de kuruldu. İngilizler 18. ve 19. yy boyunca Afganistan'ı kontrolü altına almak için sayısız girişimde bulundu. 2 Kasım 1838'de İngiliz birlikleri Kandahar'a doğru ilerlemeye başladılar. İngilizler, 25 Nisan 1839'da Kandahar'ı ele geçirdiler ve Shuja'yı kral olarak atadılar.

Giderek artan yoksullukla birlikte halkın İngilizlere duyduğu öfke de arttı ve kentlerdeki yoksullar ayaklanmaya başladılar. İngilizlere 1 Ocak 1842'de Afganistan'dan çekildi.

Rusya ve İngiltere, tarih boyunca bölgeyi kimin kontrol edeceği konusunda rekabet ettiler. 1868'de Rusya'nın Afganistan'a bir diplomat göndermesine İngiltere, ülkeye 300 asker eşliğinde bir büyükelçi göndererek karşılık verdi. Aylardır maaşları ödenmeyen Afgan askerlerinin maaşlarını İngiltere'nin ödemesini istemeleri ve bu isteklerinin büyükelçi tarafından reddedilmesi üzerine İkinci Afgan Savaşı başladı. İngilizler Afganistan'ı işgal etti, fakat büyük bir direnişle karşılaşılınca ve 1881'de yeniden Afganistan'dan çekildiler. 1893 yılının Kasım ayında, Hindistan'daki İngiliz hükümetinin dışişleri bakanı Henry Mortimer Durand Afganistan'a geldi.

Afganistan'ın doğu ve güney sınırına çok sayıda İngiliz askeri yerleştirildi. Afgan kralı Abdur Rahman, Afgan nüfusunun üçte birini dışarıda bırakan yeni sınırı kabul etti. Böylece İngiltere, verimli toprakları Afganistan dışında bırakmış oldu. Bu

Afganistan'ın daha da yoksullaşmasına neden oldu ve böylece diğer ülkelere Afganistan üzerinde daha çok hakimiyet kurma şansı verdi. Afganistan 1919'daki Üçüncü Afgan Savaşı'na kadar İngiltere'nin egemenliği altında kaldı. 1917'deki Rus

Devrimi'nin ardından, Sovyetler Birliği, Afganistan üzerinde herhangi bir emperyal plana sahip olmadığını açıkladı. Afganistan 1919'daki Üçüncü Afgan savaşının ardından bağımsızlığını kazandı.

Soğuk Savaş döneminde, ABD ve Rusya, Afganistan'ı kontrol altına almak için sürekli mücadele ettiler. Ve Afganistan 1979 yılının Aralık ayında bu sefer Rusya tarafından işgal edildi. Sovyet işgali Afgan halkı için tam bir felaket oldu. Ruslar sekiz yıl boyunca büyük bir direnişle karşı karşıya kaldılar ve bu da işgalin çok daha kanlı bir şekilde devam etmesine ve 25 milyonluk Afganistan'da yaklaşık 1 milyon kişinin ölmesine neden oldu. Rusya, nihayet 1989'da ülkeden çekildi.

1994'de yerel güçler arasında iç savaş başladı ve 1996'da Taliban Kabil'i ele geçirdi. Önce Bill Clinton 1998'de ülkeyi bombaladı, ve ardından 11 Eylül olayları üzerine ABD ve müttefikleri Afganistan'ı işgal etti Yedi yıldan beri devam eden bu işgal ise Afganlıların yaşam koşullarını daha da kötüleştirdi, onbinlerce sivilin ölmesine, ülkenin daha da yoksullaşmasına yol açtı.

Kafkaslar ve yeni bir soğuk savaş olasılığı

Sadie Robinson

Kafkaslardaki yedi günlük savaşın ardından dünyanın dört bir yanında milyonlarca insan yeni bir savaş olasılığını düşünmeye başladı. Birçok insan bir nükleer savaş tehdidinin gene kapıya dayandığını düşündü.

Böyle düşünenlerin korkusu haklı endişelere dayanıyor.

Batılı emperyalist ülkelerin liderleri ise Gürcistan savaşını bahane ederek bir kez daha Rusya'nın "yeni militanlığı"ndan, "yeni bir soğuk savaştan" bahsetmeye başladılar.

ABD, Kanada, İngiltere, Fransa, Almanya, İtalya ve Japonya (yani G7'ler) Dışişleri Bakanları ortak bir açıklama ile Rusya'nın aşırı güç kullandığını iddia etti.

Yeni soğuk savaş iddiaları 1991'de Sovyetler Birliği'nin çöküşünden beri fırsat buldukça öne çıkarılıyor. Ne var ki dünya bugün Soğuk Savaş yıllarında göre çok farklı.

Soğuk Savaş döneminde ABD ve Sovyetler Birliği 1940'da başlayarak 1990'lara kadar muazzam bir rekabet ve çatışma içindeydi.

İkinci Dünya Savaşı'nın ardından dünya rekabet halinde iki bloğa bölünmüştü, kapitalist Batı ve Sovyetler Birliği.

Sovyetler Birliği sosyalist olarak tanımlanıyordu ama aslında devlet kapitalistiydi. Aynen Batı'da olduğu gibi işçiler üzerinde vahşi bir sömürü, sermaye birikimi Sovyetler'de de vardı. tek fark Batı'da şirketler bu düzenin merkezindeydi, Sovyetler'de ise devlet.

ABD açık arayla en büyük ekonomik gücü ama Sovyetler Birliği'nde Orta Asya'yı ve Doğu Avrupa'yı kontrol ediyordu.

İşte bu iki blok arasındaki rekabetin adı **Soğuk Savaş'tı**.

Ama bazen sıcak savaşlarda yaşıyorduk. İki blok iktidar, hegemonya ve doğal kaynaklar için dünyanın çeşitli yerlerinde savaşıyorlardı.

Bu savaşlar sıradan insanlara kapitalizm ile komünizm arasındaki savaşlar olarak tanıtılıyordu. ABD dön komünizme karşı verdiği savaşı bugün "teröre" karşı veriyor. Müdahalelerin temel mantığı aynı.

Sonunda ekonomik kriz Rusya'yı ve Doğu Bloku'nü çökertti. Soğuk Savaş bitti. Rusya ve Doğu Bloku ülkeleri serbest pazara açıldı.

Bazıları bu gelişmeden sonsuz barış sonucunu çıkardılar. Ancak aradan 20 yıl geçti ve böyle bir noktadan çok uzaktayız.

Soğuk Savaş sonrası dönem emperyalizmin yeni bir dönem.

Soğuk Savaş'ın ardından ABD ekonomik olarak zayıflamış ama askeri olarak daha da güçlenmiş olarak çıktı. Askeri gücü ile rakiplerini gerilettili.

1990'larda eski Doğu Bloku ülkeleri NATO'ya çekildi. NATO Rusya'nın sınırlarına dayandı.

ABD "nükleer savunma" sistemini doğu Avrupa'ya ve Orta Asya'ya kurmaya hazırlanıyor.

Bu arada Ukrayna ve Gürcistan'daki "demokratik" devrimleri savundu.

Bütün bunlar Rusya'nın etkisini daraltıyordu. Ancak duruma "yeni soğuk savaş" demek Rusya'nın gücünün çok abartılmasıdır.

Rusya şimdi 1991 Rusya'sının gölgesi gibi. 2006'da ABD'nin GSMH'sı 13.200 milyar dolarken Rusya'nın ki sadece 990 milyar dolar.

Bugün Rusya'nın savunma harcamaları 70 milyar dolar, ABD'nin ki ise 620 milyar dolar. ABD ekonomisi Rusya'dan 14 kere daha büyük.

Rusya etki alanını kaybettili. Coğrafi olarak daraldı. O artık küresel bir güç değil sadece bölgesel bir güç.

Yeni soğuk savaş iddiası ABD'nin gücünün ve dünyayı kendi çıkarları etrafında yeniden şekillendiriyor olmasını küçümseyiyor.

ABD artık dünya ekonomisini belirleyemez. Diğer rakiplerin ekonomik gelişmeleri devletler arası yeni ilişkileri ve yeni savaşları gündeme getiriyor.

Bazıları daha güçlü bir Rusya'nın ABD'yi dizginleyeceğini düşünüyor.

Ne var ki rakip emperyalist ülkelerin dünyanın dört bir yanı nda ki çekişmeleri sıradan insanlar için barış değil bir felaket.

Kafkaslardaki kriz herşeyin nasıl çok çabuk yayıldığını çok iyi gösteriyor.

Kafkas savaşı emperyalistler arası çekişkinin ve çatışmanın kokmuş boyutunun yanı sıra ABD'nin askeri müdahaleciliğini ve dünyanın her yerine istikrar-sızlığı soktuğunu da gösteriyor.

Afganistan'da siviller ölüyor

İnsan Hakları İzleme Örgütü'nün Amerika Birleşik Devletleri ve NATO güçlerinin Afganistan'da düzenlediği hava saldırılarında yaşanan sivil ölümleriyle ilgili bir raporuna göre, bu saldırılardaki sivil ölümleri son bir yılda üçe katlandı.

İnsan Hakları İzleme Örgütü, hava saldırılarında 2006'da 116, 2007'de en az 321, bu yılın ilk sekiz ayında ise en az 540 kişinin öldüğünü belirtiyor.

Çalışmada, saldırıların hemen ardından soruşturma başlatmadan önce tüm suçlu Taleban'a atıldığı belirtilen Amerikalı yetkililerin tutumu da eleştiriliyor.

Times da ise, Amerikan güçlerinin 21 Ağustos'ta Afganistan'ın Nevabad bölgesinde düzenlediği hava saldırısında 92 sivilin öldüğü yazıyor.

Amerikan güçleri bu saldırıda 35 Taliban militanı ve sadece 7 sivilin öldüğünü iddia ediyordu.

Saldırının ertesi günü olay yerine giden bir Afgan doktor tarafından çekilen görüntülerde bir camide yığılmış onlarca ceset görüldüğü belirtiliyor. Haberde ayrıca, bölge halkının Amerikan uçak ve helikopterlerinin bir aşiret liderinin cenazesi için toplanan kalabalığı hedef aldığını söylediği aktarılıyor. Amerikan ordusunun yaptığı soruşturmada da Amerikan güçlerinin, bir Taliban komutanını yakalamaya

çalışırken ağır ateş altında kalmaları sonucu yakın hava desteği istediği ve söz konusu Taliban komutanının saldırıda öldürüldüğü sonucuna varıldığı hatırlatılıyor.

Afganistan'daki NATO işgali, giderek kontrol dışına çıkmaya başlayıyor ve Afganistan'a daha fazla asker gönderilmesi bu durumun daha da kötüleşmesine başka bir işe yaramayacak. İşgal güçleri ahlaken, politik ve askeri olarak kaybetti.

12 Eylül, saat: 04:00

"Türkiye zaman zaman restorasyon dönemlerine girer. O dönemlere girildi mi ordu müdahale eder, bir süre kalır ve ayrılır. Bir süre geçer ve biz politikacılar işleri yine bozarız, yine ordu müdahale eder. Bu böyle gidecektir ve bu restorasyon dönemleri de gitgide sıklaşacaktır."

İsmet İnönü
12 Mart 1970

1980'ler tüm dünyada neo liberalizmin uygulanmaya başlandığı yıllardı. Bu yıllar ABD'de Reagan, İngiltere'de Thatcher dönemleridir ve isimlerinin sonlarına 'izm'ler eklenerek onlarla anılır. Türkiye'de de aynı yıllar Özal iktidarlarıyla açılır ve uygulanan politikalar 'Özalizm' adıyla hatırlanır. Özal neo liberalizmin hakkını gerçekten veren bir siyasetçidir.

Ancak ABD ve İngiltere'nin aksine Türkiye'de neo liberalizmi uygulamaya sokmak öyle "al gülüm, ver gülüm" şeklinde gerçekleşmemiştir. Düzeyi oldukça yüksek bir sınıf mücadelesi vardır. Hem işçi sınıfı (darbe olduğu gün bile 51 bin işçi grevdedir) hem radikal sol hareketler oldukça etkindir. 1971 darbesiyle

sindirildiği sanılan sol 70'li yıllar boyunca daha da büyüyerek siyaset sahnesine damga vurmuştur. 1980'e gelinirken ülkede her gün çatışmalarda öldürülen insan sayısı 20'li rakamlara ulaşmıştır.

Çok bilinen 24 Ocak kararları 1980 yılında alınır. Ancak olağan koşullar altında bu yeni ekonomik politikaları uygulamaya kolayca sokamayacağını anlayan egemen sınıflar orduya başvurur ve 12 Eylül sabahı insanlar bir askeri darbeyle uyanır.

24 Ocak Kararları

1979 kişi Türkiye açısından yokluklar yılıydı. Döviz yokuşundan petrol alınmıyordu. Ulaşım, sanayi, hatta konutların ısıtılması müthiş aksiyordu. Fabrikaların kapasitesi %30'lara düşmüştü. Dövize dayalı ürünler (ilaç, elektrik ampulü, tuvalet kağıdı gibi binlerce ürün) yoklar listesindeydi. Her gün yeni zamlar geliyor, TL'nin değeri hızla düşüyor, enflasyon çığ gibi büyüyordu. Buna karşı 1978 Haziran ayında başlayan grevler de hızla artıyor ve yaygınlaşıyor, ülke grev dalgalarıyla sarsılıyordu. 24 Ocak 1980'de

ekonomik literatüre geçen ve yapısal dönüşümler içeren bir program önerildi. Dönemin başbakanı Süleyman Demirel, 1979 yılında Başbakanlık Müsteşarlığı'na getirdiği Turgut Özal'a, yeni bir ekonomik istikrar pro-

gramı hazırlama görevi verdi. Aslında IMF tarafından hazırlanan program, 24 Ocak 1980'de kamuoyuna açıklandı. IMF'nin daha önce yaptırmadığı isteklerini içeren program Türkiye'yi tek taraflı olarak yabancı sermayeye açtı. Kararların ana hatları şöyleydi:

1. %32,7 oranında devalüasyon yapılarak günlük kur ilanı uygulanmasına gidilmiş,
2. Devletin ekonomideki payını küçülten önlemler alınmış,
3. KİT'lerdeki uygulamaya paralel olarak tarım ürünleri destekleme almaları sınırlandırılmış,
4. Gübre, enerji ve ulaştırma dışında sübvansiyonlar kaldırılmış,
5. Dış ticaret serbestleştirilmiş, yabancı sermaye yatırımları teşvik edilmiş, kâr transferlerine kolaylık sağlanmış,
6. Yurtdışı müteahhitlik

hizmetleri desteklenmiş, 7. İthalat kademeli olarak serbest bırakılmıştır. İhracat; vergi iadesi, düşük faizli kredi, imalatçı ihracatçılara ithal girdide gümrük muafiyeti, sektörler görece farklılaşan teşvik sistemi ile teşvik edilmiştir.

Kararların uygulanmaya başlanmasından dört yıl sonra, bu politikaların burjuvazinin küçük bir kesimi dışında, tüm toplum kesimlerinin çok önemli kayıplarına neden olduğu görüldü. Bu politikaların ortaya atıldığı dönemde destekçisi olan büyük holdinglerin bir kesimi bile desteklerini geri çekti. Sermaye askeri yönetim koşulları altında politikaları hayata geçirme fırsatı yakaladı.

Maraş katliamı

Darbeye giden süreçte, bugün Ergenekon'da gördüğümüz türden, pek çok provokasyon eylemi vardı. Bunlardan dönüm noktası olarak kabul edilen Maraş Katliamı olarak tarihe geçti.

Bir sinemaya bomba konulup suç solculara atıldıktan sonra başlayan olaylar sonucu (5 bin 800 ayrı olay) 117 kişi öldü, 6 bin 835 kişi yaralandı. Olaylar başka şehirlere de yayıldı. 25 Aralık günü 13 ilde sıkıyönetim ilân edildi, 6 sıkıyönetim mahkemesi çalışmaya başladı. İçişleri Bakanı İrfan Özyayın'ın istifa etti. Maraş olaylarından sonra askeri "müdahale" dosyası kesin olarak açıldı.

Vicdan mahkemesi

"Bayrak Harekâtı" adıyla başlayan askeri darbe sırasında 650 bin kişi gözaltına alındı, 329 kişi yargısız infazla, 346 kişi 'şüpheli' biçimde, 171 kişi gözaltında işkenceyle, 50 kişi asılarak öldürüldü. İki milyon insan fişlendi. 100 bin kişi siyasi nedenlerle yargılandı. 24 bin dernek ile tüm parti ve sendikalar

kapatıldı. On binlerce işçi işten atıldı.

Bütün ülkenin üzerinden silindir gibi geçen darbeye sonra sol hareket bugüne kadar belini doğrultamadı. Diyarbakır ve Mamak zindanları işkenceleriyle tarihin karanlık sayfalarına kazındı.

Bugün Kenan Evren dışındaki dört darbeci generalin neredeyse isimleri bile hatırlanmıyor. Evren ise hâlâ bizim paramızla gününü gün ettiği Marmaris'ten arasında kafasını çıkarıp: "Astım. Pişman değilim. Bugün olsa gene asarım" buyuruyor.

Bu darbecilere ve bugünkü darbecilere güven veren en büyük olgu hiçbirinin yargılanmamış olması. 21 Haziran 2008'e kadar Türkiye'de askeri darbelere karşı maalesef hiç ses çıkmadı.

Bu da generalleri hep yüreklendirdi. Nihayet bu yıl ilk kez, daha bir darbe gerçekleşmeden, kitlelere sokağa dökülüp darbecilerden hesap sorulması fikrini ortaya attı. 12 Eylül'ün yıldönümünde, Anayasa'nın bir türlü geçmek bilmeyen "geçici" 15. maddesi sayesinde yargılanmaları teklif dahi edilemeyen darbecileri toplumun vicdanında yargılayacağız. Bu zevki kaçırmamak gerek...

Bir 12 Eylül esprisiyle sözü bağlayalım. Darbenin ağır koşulları altında pek yüksek sesle olmasa da darbeci generallerle dalga geçmek için bir bilmece sorulurdu.

Soru: Darbe yapmakla salata yapmak arasında ne fark vardır?

Cevap: Darbe yapmaya 5 huyar yeter. Salataya çok malzeme lazım.

Cengiz ALĞAN

Not: Yazının başlığı Mehmet Ali Birand'ın, sadece 1984 yılında 10 baskı yapan kitabının ismidir.

Darbenin kronolojisi

12 Eylül 1980

Ordu darbeyle yönetime zorla el koydu. 5 general, 600 üyeli meclisin yasama ve yürütme yetkilerini kullanmaya başladı.

16 Eylül

Milli Güvenlik Konseyi (MGK) bütün grevleri yasakladı, grevdeki 51 bin işçiye işbaşı yaptırıldı.

17 Eylül

Gözetli süresi sınırları kaldırıldı.

7 Ekim

Devrimci Necdet Adalı idam edildi.

7 Kasım

Yayınevi sahibi İlhan Erdost dövülerek öldürüldü.

3 Aralık

17 yaşındaki Erdal Eren, önce işkenceden geçirildi, sonra yaşı büyütülerek idam edildi.

19 Aralık

DİSK davası başladı.

2 Haziran 1981

52 no'lu MGK kararıyla hemen her şey yasaklandı (yasakların eleştirilmesi de dâhil).

6 Haziran

TİP başkanı Behice Boran ve TÖB-DER başkanı Gültekin Gazioglu vatandaşlıktan çıkarıldı.

13 Haziran

Bülent Ersoy'a sahne yaşağı getirildi.

26 Haziran

DİSK başkanı Abdullah Baştürk ve 51 yönetici hakkında idam istendi.

22 Temmuz

Darbeci başı Kenan

Evren "ilk ve ortaöğrenimde zorunlu din dersi konulacak" dedi.

15 Ağustos

Dev-Sol davası başladı. 141 kişiye idam istendi.

15 Ekim

Tüm siyasi partiler kapatıldı.

25 Aralık

TÖB-DER davasında 50 kişi 1-9 yıl arası hapis cezası aldı.

17 Mayıs 1982

Barış Derneği davası başladı.

4 Eylül

10 DİSK uzmanına idam istendi.

19 Ekim

Dev-Yol davası başladı. 186 idam istendi.

7 Kasım

Anayasa referandumunu. %93 evet oyuyla darbe anayasası kabul edildi.

26 Mayıs 1985

Ankara Sıkıyönetim Komutanı Bilim ve Sosyalizm Yayınları'na ait 130 binden fazla kitabın yakılmasına karar verdi.

9 Kasım 1989

Darbeci başı Kenan Evren cumhurbaşkanlığını Turgut Özal'a devrederek Marmaris'te resim yapmaya çekildi. Hâlâ orada gününü gün ediyor.

başkanı seçti.

6 Kasım 1983

Yalnız 3 partinin katılmasına izin verilen 'serbest' seçimler yapıldı. İlk ANAP iktidarı başladı.

Ulusların hapishanesi: Kapitalizm

Can İrmak Özınanır

Sosyalistler milliyetçiliğe karşıdır. Bu sebeple kendilerini Türk, Japon, İngiliz, Yunan vs. olarak değil enternasyonalist olarak tanımlarlar.

Bunun basit bir sebebi var. Milliyetçiliğin bir akım olarak ortaya çıkışı kapitalizmin gelişimi ile doğrudan bağlantılıdır. Kapitalizm ortaya çıktıktan kısa bir süre sonra sermaye birikimini sağlayabilmek için feodalizmden kalma büyük imparatorluklar yerine denetimi daha kolay olan ulus devletle ihtiyaç duymaya başladı. Bu sebeple bir çok halkın bir arada yaşadığı geniş devletler yerine ulus temeline dayanan devletler kuruldu.

Milliyetçilik, bu devletlerin hem kuruluşu hem de korunması için gerekli zemini döşeyen ideoloji oldu ve ulus devletle beraber iktidara gelen burjuvazinin çıkarlarını ulusal çıkarlar adı altında genişletti. Sınıf çatışmasını perdeleyen bir ideoloji olarak işlev gördü. Sonuç olarak, milliyetçilik, işçi sınıfının ezilmesinde başlıca etmenlerden birisi oldu.

Buradan yola çıkarak, marksistlerin ulusal sorun konusunda, her türden milliyetçiliğe karşı aynı şekilde tavrı almaları gerektiği söylenebilir ancak kapitalizm bir çok ulus için gerçekten hapishaneler oluşturmuştur. Bu da ulus meselesinin bir şekilde marksizmin gündemine alınmasını gerektirir.

Emperyalizm

Kapitalizm, 1800'lerin sonlarında yüksek düzeyde bütünleşerek ulus devletleri arası rekabeti körtükleyen ve sonucunda ancak birkaç gelişmiş kapitalist ülkenin hakimiyeti olarak ortaya çıkan emperyalizmi biçimini aldı. Emperyalizm bir yandan ulus devletlerin, "ulusal çıkarlar" etrafında kıyasıya rekabeti ve sonuç olarak savaşması, bir yandan bu rekabet içinde henüz pazara tam olarak açılmamış üçüncü dünya ülkelerinin sömürülmesi anlamına geliyordu. Bu süreç tabii ki ulusal baskı olmadan işleyemezdi.

Bunun sonucu olarak, emperyalizm tarafından baskı gören ülkelerdeki anti-emperyalist direnişler, milliyetçi bir nitelik kazandılar. Gelişmiş kapitalist ülkelerde ise işçi hareketi içinde "ulusal çıkar" ideolojisine sahip reformist bürokrasiler ortaya çıktı ve bu sebeple işçi hareketi de bu ideolojiden nasibini aldı.

Gelişmiş kapitalist emperyalist ülkelerin yanı sıra, gelişmekte olan

ülkelerin egemen sınıfları da kendi sınıf çıkarları etrafında rekabet edebilecek sermaye birikim merkezleri oluşturmaya başladılar, bunun sonucu olarak sanayileşmekte olan ülkeler arasında bölgesel bir güç olmayı amaçlayan alt-emperyalist devletler ortaya çıktı. (Hindistan, Türkiye vs. gibi)

Sosyalizm

Ulusal baskının, kapitalizm tarafından halklara dönük bir silah olarak kullanılması, ulus gibi bir sorunsalı olmayan marksistler arasında ciddi bir tartışma başlattı. Karl Kautsky gibi reformist liderler, emperyalizmin tüm dünyayı sarak ulusal ilişkileri hafifleteceğini iddia eden ultra-emperyalizm teorisi etrafında kendi egemen sınıflarının yanına dizildiler.

Ulusal sorun konusunda ki asıl büyük tartışma ise iki önemli devrimci marksist, Rosa Lüksemburg ve Lenin arasında yaşandı. Lüksemburg'un ülkesi olan Polonya, Rus İmparatorluğu sınırları içindeydi. Polonya'da bağımsızlık yönünde güçlü bir eğilim vardı. Rusya'da yaşayan bir sosyalist olarak Lenin bu talebin desteklenmesi gerektiğini savunuyordu.

Polonya'nın bağımsızlık talebini destekleyen Lenin'e, Lüksemburg'un yanı sıra emperyalizm çağında bağımsızlığın mümkün olmadığını, bu sebeple de Rus sosyalistlerinin bu talebi desteklememeleri gerektiği yönündeydi. Lüksemburg, ulusal sorunun doğasından kay-

naklanan sakatlıklarını görüyordu. Polonya Sosyalist Partisi (PPS) asıl olarak milliyetçiliği benimsemiş ve bu sebeple işçi sınıfı çıkarlarını savunmaktan uzaklaşmıştı. Bu sebeple Lüksemburg bu çizgiye şiddetle muhalefet etti ve bağımsızlık talebinin gerici bir talep olduğunu, Rus ve Polonyalı işçilerin birliğini zedelediğini öne sürdü.

Lenin için ise durum farklıydı. Lenin, emperyalizme karşı mücadelelerin bir parçası olarak ulusların kendi kaderini tayin hakkının desteklenmesi gerektiğini savunuyordu. Bu onun için işçi sınıfının uluslararası birliğini sağlamasının tek yolu idi. Çünkü Lenin'e göre emperyalist ülkelerdeki işçilerin, baskı altındaki ulusların ayrılık dahil her türlü hakkını desteklemesi, kendi kafalarındaki söven ve milliyetçi fikirlerden koptularının temel koşullarından biriydi.

Lüksemburg, kendi konumundan enternasyonalist bir tavır takınıyordu ancak ezen ulusun sosyalistlerinden, ezilenlerin ayrılık reddetmesini istediği ölçüde tabloyu bir bütün olarak görüyordu. Lenin ise ulusal sorun konusunda kendisinden önceki ve çağdaşı olan bütün marksistlerden daha ileri bir çizgiyi savunuyordu. Dünyayı bir bütün olarak ele alıyor, emperyalizm koşullarında ulusların kendi kaderini tayin hakkının hem gelişmiş ülkelerdeki işçi sınıfı mücadelesine yapacağı katkıyı hem de sömürge ülkelerdeki halkların emperyalizme karşı harekete geçmesini sağlayabileceğini net bir şekilde görüyordu.

Lenin'in bu tavrı, Ekim Devrimi'nden hemen sonra hayata geçti. İktidara gelen işçi sınıfının yayınladığı ilk kararlar, Rusya'daki bütün ulusların kendi kaderlerini tayin hakkını tanıyordu.

Günümüzde ulusal sorun

Günümüzde kapitalizm dünyanın dört bir yanında uluslar için gerçek bir hapishane oluşturuyor. Emperyalizm, Afganistan ve Irak işgalleri ile birlikte Ortadoğu'daki halklar üzerinde ciddi bir baskı yaratıyor. Bunun yanı sıra halklar arasındaki etnik farklılıkları körtüklemeye çalışarak, kendi işgalini meşrulaştırmaya çabalyor. Filistin, Irak, Lübnan gibi ülkelerde emperyalizme karşı direniş ulusalcı ya da dini bir nitelik kazanabiliyor. Sosyalistler, politikalarının bağımsız olarak bu hareketleri desteklemeli, ulusların kendi kaderlerini tayin hakkına sahip çıkmalıdır. Bir üçüncü taraf oluşturmaya çalışmak, bu ülkelerde "devrimci", "sosyalist" direniş hareketlerinin ortaya çıkmasını bekleyerek bu hareketlere tavır almak fiili olarak emperyalizmin işine yarar.

Türkiye'de de sermaye birikimi büyük ölçüde, gayrimüslimlerin el konulan mülkleri üzerinde gerçekleşmiştir. Sermaye birikimi ve irkçılık kol kola ilerlemiştir. Bu sebeple bu toprakların bir parçası olan Yahudiler, Ermeniler, Rumlar vs. üzerindeki her türden ulusal baskıya uzlaşmaz bir biçimde karşı çıkmak gerekir. Aynı şekilde yıllarca ağır bir ulusal baskıya maruz kalmış olan Kürt halkının kendi kaderini tayin hakkını tanımak ve desteklemek de sosyalistlerin başlıca görevidir. Kürt halkının barış talebine sahip çıkmak ve Kürt hareketinin siyasal partisi olan DTP üzerindeki baskılara net bir şekilde karşı çıkmak gerekir.

Sosyalistler, ezen ulusun milliyetçiliğine karşı çıkarken, ezilen ulusların milliyetçiliğine karşı aynı tavır takınmazlar. Çünkü ilk olarak kendi egemen sınıflarına karşı mücadele ederler. Ezilen uluslara, koşulsuz ancak eşitler bir destek verirler. Bu hareketlere karşı eşitler bir tavır takınabilmenin temel koşulu, koşulsuz destek vermektir.

Ulusal baskı kapitalizm ortadan kalkmadan ortadan kalkmayacak, ancak ezilen uluslardan yana tavır almayan kapitalizmi ortadan kaldırmak, işçi hareketi içindeki ulusal bölünmüşlükleri aşmanın, emperyalizmi ve kapitalizmi yenilgiye uğratmanın hiçbir yolu yok.

Marxizm marksizm sohbetleri

Askeri faşizm!

Bu hafta sonu bir çok şehirde 12 Eylül'le ilgili etkinlikler var. Ankara'da bir dizi kurum ve inisiyatifin birliğinde düzenlediği etkinliğin broşürü büyük bir hata içeriyor. 12 Eylül, "askeri faşizm" olarak adlandırılmıyor.

Solcuyuz ve bizi sindirmeye yönelik her uygulamayı faşistlikle suçlamakta serbestiz! Eylemlerde polis saldırganlığı, faşizm, zam zulüm, faşizm, işkence, faşizm, idamlar, faşizm, 1 Mayıs'ta estiren polis terörü, faşizm.

İçimizdeki, dışımızdaki, yanımızdaki faşizm!

Faşizm konusundaki en büyük tehlike, faşizmi sıradanlaştırarak, baskının her bir şeklini açıklayıcı bir ön ek gibi kullanılması.

Bu ise yeni bir buluş değil. 1925'lerden sonra stalinist bürokrasi tarafından üretilen bir teori. Komünist Enternasyonal'i diğer ülkelerde kendisine bağlı kukla komünist partilerin organizasyonu haline dönüştüren stalinist bürokrasi, Almanya'da bir deprem etkisiyle gelişen nazizmi önemsizleştirdi. Almanya'da işçilerin gerçek düşmanı, "faşizmin ikiz kardeşi sosyal demokrasi'dir" teziyle, komünist işçilerin önce sosyal demokrat işçilerle birbine girmesine neden oldu. Hitler'e iktidarı, stalinist Komünist Enternasyonal altın tepsiyle sundu. Sonuçları biliyoruz.

Troçki ise, öncelikle faşizmin sıradanlaştırılmasına karşı mücadele etti. Faşizm, olağanüstü bir rejimdir. Egemen sınıfın, her zaman talep edeceği değil, her düzeyde yaşanan krizden başka hiçbir çıkış yolu kalmadığında izin vereceği bir rejimdir.

Kriz anlarında burjuvazinin tüm merkez partileri, tüm parlamenter alışkanlıkları çıktığında, tüm halkı değerleri paramparça olmaya başladığında ve toplumun en alt katında yaşayan milyonlarca insan en radikal önerilere açık hale geldiğinde, örgütlü bir faşist güç, kendisini kanıtlayarak iktidara aday olabilir.

Baskıcı her rejime faşist suçlamasını yapmak, burjuva demokrasisine hak etmediği bir övgü sunmaktır. Burjuva demokrasisinin bir yüzü nispi özgürlüklerse hemen öbür yüzü baskıcı bir polis devletidir. Faşizm ise, parlamenter polis devletinden bambaşka bir baskıcılık demektir. Krizin derinleştiği bir aşamada, burjuva rejimi altındaki işçi demokrasisinin tüm nüvelerinin, işçi basını, sendikalar, işçi dernekleri, basın özgürlüğü, düşünce özgürlüğü, vakıflar, azınlıkların tanınması ve örgütlenme hakları, toplu sözleşme hakkı, kadın özgürlüğü, cinsel özgürlükler, sosyal demokrat ve sosyalist parti ve örgütler gibi tüm toplumsal örgütlenmelerin dağıtılması gerektiğinde faşizm devreye girer. Milyonlarca insanın aşağıdan yarattığı bir örgütlenme, ne polis ne de ordu tümüyle dağıtılabilir. Bu aşağıdan örülmüş toplumsal ilişkiler ağının dağıtılması için yine aşağıdan örgütlenmiş, sivil, kitlesel, reaksiyoner, aklımıza gelebilecek her türden özgürlüğe düşman, paramiliter özelliklere sahip, silahlı bir hareket gerekir. Faşizm bu hareketin adıdır.

Pahalıdır faşizm. Burjuvazi açısından maliyeti çok yüksektir. Sonucu belirsiz bir macera demektir aynı zamanda. Savaş, yayılmacılık, soykırım demektir. Önceki kuşakların on yıllardır süren mücadelelerinin zihinlerde yarattığı tüm demokratik değerlerin üzerinden silindiri geçilerek silinmesi ve devlet ve toplumun yeni baştan kurulması demektir.

Askeri darbe her mahalle ve işyeri önündeki jandarma ve polis birliklerinin güçlendirilmesi demektir. Faşizm, her mahallenin, her işyerinin, her evin içinde sıradan insanlardan örgütlenen polis, istihbarat ağı ve jandarma oluşturarak, yaratılan sürekli hain ve düşmanlara karşı sürekli imha uygulaması demektir.

Askeri darbe tepeden, faşizm aşağıdan örgütlenir. Bu yüzden 12 Eylül'de 51 kişi idam edilirken, sadece Maraş katliamında, askerler ve polisin de desteklediği faşist saldırganlıkta çok daha fazla sayıda insan öldürüldü.

Askeri darbeleri faşizmle birbirine karıştırmak, eylemiyle faşizmi yenebilecek tek güç olan işçi sınıfının kafasını karıştırmaktır. Stalinist bürokrasi bunu kasıtlı yapmıştı, stalinist gelenek ise yanlış doğru bildiği için yapıyor.

En kanlı 10 yılın adı : 12 Eylül

Toplamda yaklaşık 7 saat süren 9 bölümlük uzunca bir televizyon belgeseli olan '12 Eylül' 3 dvd olarak piyasada.

1973-83 arasındaki dönemi kronolojik olarak ele alan yapım, dönemin önemli aktörleriyle yaptığı röportajlar ve ince işlenmiş görüntü arşivi çalışmasıyla sürecin tüm parçalarının nasıl birer domino taşı gibi birbirine bağlı olduğunu gözler önüne seriyor.

Tanıklıklar özellikle

dönemin üç önemli siması Süleyman Demirel, Bülent Ecevit ve Kenan Evren'e yoğunlaşsa da tüm hareket ve eğilimlerden farklı isimlere yer verilme çalışılmış.

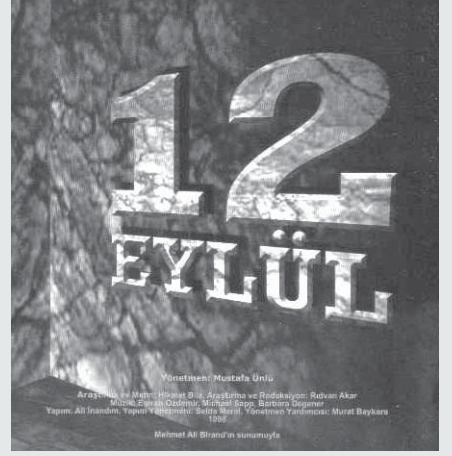
Belgeselin tek başına önemli bir gerçeği açıkladığı, bir bilinmeze ışık tuttuğu söylenemeyebilir, hatta bazı konular fazla hızlı geçirilmiş gibi görünebilir. Örneğin Bahçelievler ve Maraş katliamları, 1 Mayıs Mahallesi ve Fatsa deney-

imleri birer cümleden fazlasını hak eden toplumsal konulardır. Ancak yine de tamamına baktığımızda, gazetelerin manşetlerinde yer almış veya dönemin baskıcı tutumuyla tam ifade edilememiş pek çok konuya, aktörleri tarafından değinildiğini görebiliyoruz. Televizyon için hazırlanmasının bir kusuru olarak sayılabilecek en önemli sorun tüm olayların sanki bir takım isimler arasında dönen bir oyunun sergilenmesinden

ibaret olması.

Oysa yaşanan olaylar hepimizin ortaklaşa deneyimlediği bir gerçektir. Bu açıdan herkesin kişisel bir 12 Eylül'ü olduğu söylenebilir pekala çünkü tek tek herkesin yaşadıkları aynı derecede önemli. Belgeselde yeterli yer bulamamış pek çok konunun 12 Eylül günü Bilgi Üniversitesi'nde gerçekleşecek Vicdan Mahkemesi'nde ele alınacağını unutmayalım

Orhan Göztepe

Kitapları dünyada milyonlarca satılıyor Kendi ülkesinde öldürülmek isteniyor

Orhan Pamuk'un son romanı *Masumiyet Müzesi* yayımladığı günden beri hem dünyada hem Türkiye'de çok satıyor. Pamuk bu kez bir aşk romanıyla gündemde. Öldürüleceği için Türkiye'yi terk eden, hain ilan edilen, Nobel ödüllü küçümsenen yazar kaleminin gücü ve jestiyle meydan okuyor. Tam da gitmesine neden olanların bir bölümü hapisteyken ve ağır çekim darbe yoluna devam ederken.

Orhan Pamuk'un ulusalcılar tarafından hedef gösterilmesi ve itibarsızlaştırılmak istenmesinin biricik nedeni olduğu yerde duran 301. maddeydi.

Erhan Dink'in öldürülmesine yol açan bu maddeden yargılanan Pamuk, Türkiye'deki büyük iki yüzlülüğe karşı Ermenilerin ve Kürtlerin başına gelenleri cesur ve açık bir biçimde ifade etti.

Bu ilk değildi. Kırli savaşın en sert döneminde, 1994'te Kürtlerin gazetesi *Özgür Ülke*'nin İstanbul ve Ankara'da binaları bombalandı. 1 gazete çalışanı öldü, 23 kişi yaralandı. Saldırının arkasından Türk yazar ve aydınları Beyoğlu'nda Özgür Ülke satarak kontrogeril saldırısını protesto etti. Orhan Pamuk, gazete elinde önlendeydi.

Dünyanın en önemli edebiyat ödülünü almış yazarın adı Ergenekon iddianesinde de geçiyordu. Bir tetikçiye, Pamuk'u öldürmesi için 1 trilyon teklif edilmişti.

2005:

"Türkiye'de 30 bin Kürt 1 milyon Ermeni, öldürüldü".

Bu sözler nedeniyle 2005 Şubat'ta da yeni yürürlüğe giren 301. maddeden Pamuk'a dava açıldı. Suçu Türklüğü alenen aşığılamaktı.

2005 Aralık'ta yargılandığı Şişli 2. Asliye Ceza Mahkemesi çıkışında Ergenekoncular tarafından arabasına yumurta atıldı. 'Vatan haini' ve 'satılmış aydınlar' diye bağırıldılar.

2006:

Ölüm tehditleri yüzünden Türkiye'yi terk edip, Amerika'ya yerleşti.

En büyük edebiyat ödülü Nobel'i aldı.

2007:

"Dink'in öldürülmesinden başta 301. madde'yi savunanlar ve Dink hakkında kampanya başlatanlar sorumludur"

2008:

"Ergenekon beni de öldürecek."

"Herkes bu Ergenekon konusunu siyasileştirmek istiyor. Hangi siyasi görüşü olduğu, birinci cumhuriyetçi olmuş, yoğun Atatürkçü olmuş, yoğun siyasal İslamcı olmuş ya da liberal olmuş, solcu olmuş, muhafazakar olmuş, gerçekten Ergenekon konusunda söyleyeceğim ilk şey bunlar değil, ilk şey bu konunun benim için ahlaki

olduğudur. Bir yanda katiller var, ben ikna oldum, bu katiller beni de öldürmek istemişti çünkü. Siyasi sebeplerden bu katilleri korumak ahlaksızlıktır! Onlara kol kanat germek, çeşitli bahanelerle bu insanların suçlarını hafifletmeye çalışmak düpedüz ahlaksızlıktır. Emekli askerlerle ve mafya çeteleriyle adam öldürmenin, adam öldürdükten sonra 'daha da öldürürüz ha' diye tehdit edip insanları susturmanın siyasette bir koz olarak kullanıldığı bir ülke de, ahlaki ülke olmaz! Ergenekoncular'a kol kanat germenin, katilleri korumanın ahlaki olmadığını söylemek zorundayım."

"Polis korumasında yaşiy-

orum ve eskisi gibi İstanbul sokaklarında rahat dolaşmıyorum. En samimi arkadaşlarım korumaların oldu."

1953-2008:

Cevdet Bey ve Oğulları, roman, 1982

Sessiz Ev, roman, 1983

Beyaz Kale, roman, 1985

Kara Kitap, roman, 1990

Gizli Yüz, senaryo, 1992

Yeni Hayat, roman, 1994

Benim Adım Kırmızı, roman, 1998

Öteki Renkler, yazılarından ve söyleşilerinden seçmeler, 1999

Kar, roman, 2002

İstanbul: Hatıralar ve Şehir, anı, 2003

Masumiyet Müzesi, roman, 2008

ORHAN PAMUK MASUMİYET MÜZESİ

O da bir post-modernist yani iç düşman!

TSK, "iç düşmanlar" listesine post-modernistleri ekledi. Demokrasi yanlısı, darbe karşıtı, ulus-devletlere karşı insanlığın birleşmesini savunanlar, çok kültürlülüğün yavaş yavaş erimeye başladığından bahsedilenler kast ediliyorsa Orhan Pamuk çok önceden listenin başına yazılmıştı.

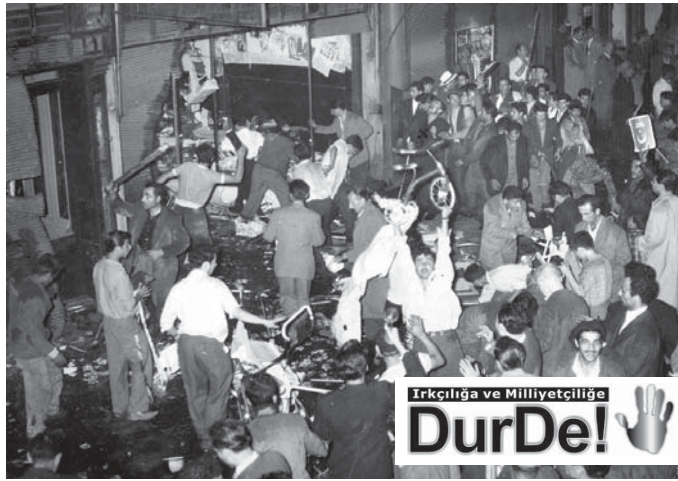
1990'da yayınlanan *Kara Kitap* toplumsal gerçekçi edebiyat eleştirmenleri tarafından post-modernist olmak yani kötü olmakla suçlandı. Kötülüğün boyutlarını tanımlamak için Pamuk bir başka post-modernist Umberto Eco'nun *Gülün Adı* romanını intihal etmek, yani çalmakla suçlandı. İşte sol kamuoyu Pamuk'u burada tanıdı. Çok satan bu yazar demokrasiden, çok kültürlülüğün, kemalizmin kopardığı geçmişten söz ediyordu. Pamuk en erken düşman ilan edilen post-modernist oldu. Ortada edebi bir eleştiri yoktu. Pamuk'un romanları post-modernist bulunabileceği kadar, Dostoyevski'nin modernist izinden yürüdüğü de söylenebilirdi. Post-modernizmin, başka avant-garde akımlar gibi modernizmin içinde, o an ki modernlik tecrübe ve iddiasına dayalı bir akım olarak tartışılabilir. Ama o da Nazım Hikmet gibi vatan hainiydi. Birileri yazardan özür dilemeli.

6-7 Eylül olayları protesto edildi

İrkçılığa ve Milliyetçiliğe DurDe Girişimi tarafından 6 Eylül Cumartesi günü 6-7 Eylül 1955 olaylarının yıl dönümünde bir toplantı ve ardından basın açıklaması yapıldı. Karakedi Kültür Merkezi'nde yapılan toplantıda Rıdvan Akar'ın 6-7 Eylül belgeseli gösterildi. Belgeselde olayları bizzat yaşamış kişilerin tanıklıklarına yer verilirken, Selanik'te Mustafa Kemal'in evine bombayı koyan kişilerin, o güne özel olarak halkı kıskırtmak amacıyla önceden hazırlanıp basıldığı açıkça belli olan İstanbul Express gazetesini hazırlayanların ve olaylar esnasında yağmacıları yönlendirenlerin bir şekilde devlete bağlantılı olduğu, yani bu olayın

"halkın duygusal tepkisi" veya "birkaç çapulcunun işi" değil, derin devletin bir organizasyonu olduğu da vurgulanıyordu.

Belgeselin ardından söz alan Roni Margulies ise konuşmasında 6-7 Eylül olaylarının münferit bir olay olmadığını; 1915 Ermeni soykırımı, varlık vergisi, iskan kanunu ve hatta Kürt köylerinin boşaltılması gibi olaylarla beraber düşünüldüğünde devletin resmi politikasının bir ürünü olduğunu anlattı. Bu politika, Türkiye'nin Türkleştirilmesi amacıyla "Türk kültürüne bağlı olmayanlar", yani gayrimüslim azınlıkların sermayede pay sahibi olmaları engellenirken

"Türk kültürüne bağlı olup da Türkçe'den başka dil konuşanlar" yani Kürtler, Çerkezler, Lazlar gibi Müslüman azınlıkların asimile edilmesine yönelik ırkçı bir politikadır.

Toplantının ardından Galatasaray Lisesi

önünde, 6-7 Eylül fotoğrafları ve "İrkçılığa dur de!" sloganları arasında yapılan basın açıklamasında olayların kontrgerilla operasyonu olduğu, Ergenekon operasyonu ya bir kısmı açığa çıkarılan aynı ırkçı zihniyetin bugün de Hrant Dink

cinayeti, Malatya Zirve yayınevi katliamı, Rahip Santoro'nun öldürülmesi gibi olaylarda kendini gösterdiği vurgulandı. Olayların mağdurlarında devlet düzeyinde özür dilenmesi, maddi ve manevi zararlarının karşılanması talep edildi.

sosyalist işçi ne savunuyor?

Aşağıdan sosyalizm

-Kapitalist toplumda tüm zenginliklerin yaratıcısı işçi sınıftır. Yeni bir toplum, işçi sınıfının üretim araçlarına kolektif olarak el koyup üretimi ve dağıtımını kontrol etmesiyle mümkündür.

Reform değil, devrim

-İçinde yaşadığımız sistem reformlarla köklü bir şekilde değiştirilemez, düzeltilemez.

-Bu düzenin kurumları işçi sınıfı tarafından ele geçirilip kullanılamaz. Kapitalist devletin tüm kurumları işçi sınıfına karşı sermaye sahiplerini, egemen sınıfı korumak için oluşturulmuştur.

-İşçi sınıfına, işçi konseylerinin ve işçi milletlerinin üzerinde yükselen tamamen farklı bir devlet gereklidir.

-Bu sistemi sadece işçi sınıfının yığınsal eylemi devirebilir.

-Sosyalizm için mücadele dünya çapında bir mücadelenin parçasıdır.

-Sosyalistler başka ülkelerin işçileri ile daima dayanışma içindedir.

-Sosyalistler kadınların tam bir sosyal, ekonomik ve politik eşitliğini savunur.

-Sosyalistler insanların cinsel tercihlerinden dolayı aşağılanmalarına ve baskı altına alınmalarına karşı çıkarlar.

Enternasyonalizm

-Sosyalistler, bir ülkenin işçilerinin diğer ülkelerin işçileri ile karşı karşıya gelmesine neden olan her şeyi karşı çıkarlar.

-Sosyalistler ırkçılığa ve emperyalizme karşıdır. Bütün halkların kendi kaderlerini tayin hakkını savunurlar.

-Sosyalistler bütün haklı ulusal kurtuluş hareketlerini desteklerler.

-Rusya deneyi göstermiştir ki, sosyalizm tek bir ülkede izole olarak yaşayamaz. Rusya, Çin, Doğu Avrupa ve Küba sosyalist değil, devlet kapitalistdir.

Devrimci parti

-Sosyalizmin gerçekleşebilmesi için, işçi sınıfının en militan, en mücadelecisi kesimi devrimci sosyalist bir partide örgütlenmelidir. Böylece bir parti işçi sınıfının yığınsal örgütleri ve hareketi içindeki çalışma ile inşa edilebilir.

-Sosyalistler pratik içinde diğer işçilere reformizmin işçi sınıfının çıkarlarına aykırı olduğunu kanıtlayabilir. Bu fikirlere katılan herkesi devrimci bir sosyalist işçi partisinin inşası çalışmasına omuz vermesi çağırıyoruz.

haksızlıkları, mücadalenizi, yorumlarınızı bize yazın

sosyalistisici@gmail.com

Travesti ve transseksüellere karşı polis baskısı artıyor

Travesti ve transseksüellere karşı polis şiddeti ve keyfi uygulamalar artıyor. İstanbul'da gerçekleşen son baskılara karşı ortak bir mücadele platformu kuruldu. 9 Eylül'de İstanbul İHD'de baskılara karşı bir basın toplantısı gerçekleştirilecek. İşte platformun çağrısı:

"Travesti ve transseksüeller olarak şiddet her an gündemimizde. Artık çıldırmak üzereyiz! En son olarak tıpkı Ankara ve İzmir'de olduğu gibi, Bağdat Caddesi'nde yaşayan travesti ve transseksüeller olarak bizlere de Kabahatler Kanunu gerekçe gösterilerek para cezaları kesiliyor. Yine uzun zamandır yaşadığımız bu bölgede polisin keyfi gözaltı ve baskıları devam etmektedir.

Bu bölgede uzun süredir yaşayan travesti ve transseksüeller olarak bizler, durumun böyle daha fazla devam edemeyeceğini iyi bildiğimizden hukuki süreci başlat- tık. Başta talimatları veren

komiser Ömer Bahadır Gülseren olmak üzere bize zulmeden polislerden şikayetçi olduk. Ve bu tarihten itibaren de yaşadığımız baskılar artarak devam etti.

Yolda yürürken kimlik ve gerekçe gösterilmeksizin apar topar ekip otolarına bindiriliyoruz ve gece çok geç bir saatte Kayışdağı'nın, Fikirtepe'nin ıssız bölgelerine bırakılıyor. Yine polis, tiner çeken suçla meyilli şahısları bizleri sindirmek için üzerimize salmaktan çekinmiyor. Bunun dışında evlerimizden etrafında kara camlı sivil polis otoları sürekli olarak kol geziyor ve gündüz ailemize sokakta yürürken dahi sırf cinsiyet kimliğimizden dolayı kimlik kontrolüne maruz kalıyoruz. Polis memurları son derece kaba, aşağılayıcı tavırlarla bizleri ailemizin yanında rencide ediyor.

Son olarak şikayetçi olduğumuz Ömer Bahadır Gülseren adlı bu şahıs bir kafede otururken polislerden davacı olan arkadaşımızı, yanında

bulunan kalabalık polis grubuna işaret etmiş, yaptığı küfür ve aşağılamaların yanında bir de arkadaşımızı hedef göstermiştir.

Polise sınırsız yetkiler tanıyan yeni Polis Vaziyetleri ve Salahiyet kanunu pek çok kişinin ölüme varan mağduriyetler yaşamasına yol açtığı gibi, zaten polisin keyfi muameleden çekinmediği biz travesti ve transseksüellerin hayatını da iyice zorlaştırmıştır. Bizler gördüğümüz bu insanlık dışı muamelenin hepimizin sorunu olduğunu düşünmüyoruz, çünkü biliyoruz ki emniyet güçlerini kontrol eden, denetleyen etkin bir mekanizma yok ve hepimiz risk altındayız."

Kadın Kapısı Sosyal Merkezi Cinsiyetçiliğe Karşı Dayanışma Ağı (KKG) Lambdaİstanbul LGBTT Dayanışma Derneği İnsan Hakları Derneği Küresel Eylem Grubu DSİP (Devrimci Sosyalist İşçi Partisi)

Cinsiyetçiliğe, homofobiye, transfobiye karşı mücadele ağı kuruyoruz. Aşağıdaki adrese bir mail atıp siz de Cinsiyetçiliğe Karşı Dayanışma Ağı'nın parçası olabilirsiniz.

cinsiyetciligeson@googlegroups.com

Aktivist ol, dünyayı birlikte değiştirelim kampanyalar toplantılar iletişim

Ankara: 0543 417 36 07
İzmir: 0533 445 34 68
Bursa: 0539 959 89 84

KÜRESEL ISINMAYA, NÜKLEERE, TERMİK SANTRALLARA KARŞI DİRENİŞ!

Küresel Eylem Grubu İstanbul'da her Pazartesi 19.00'da Karakedi'de toplanıyor. Toplantı herkese açıktır. Diğer illerdeki toplantılar için yandaki telefonları arayınız.

www.kureseylem.org

Ankara: 0535 885 76 15

İRKÇILIĞA, MİLLİYETÇİLİĞE, AYRIMCILIĞA KARŞI MÜCADELE!

İrkçılığa ve Milliyetçiliğe DurDe Girişimi İstanbul'da her Cuma 19.00'da Karakedi'de toplanıyor. Toplantı herkese açıktır. Diğer illerdeki toplantılar için yandaki telefonu arayınız.

www.durde.org

KÜRESEL BAK KADIKÖY
Her Çarşamba 19.00'da Ada Cafe'de toplanıyor. Ada Cafe, Bahariye Caddesi girişindeki Sanatkarlar Sokağı'nda. kureselbarisveadalet.org

KARAKEDİ KÜLTÜR MERKEZİ

antikapalistlerin buluşma noktası
Bekar Sokak, 16/2,
İstiklal Caddesi - Taksim

sosyalist işçi

■ Z Yayınılık ve tanıtım hizmetleri Ltd. Şti.
■ Sahibi: Arife Köse ■ Sorumlu Yazışleri Müdürü:
Volkan Tamusta ■ Adres: Caferaga Mahallesi,
Nail Bey Sokak, No: 9/15, Kadıköy/İstanbul
■ Baskı: Yön Matbaası, Davutpaşa Cad. Güven
Sanayi Sitesi, B Blok 360 Topkapı, İstanbul
■ Yerel süreli yayın, haftada bir yayınlanır
www.sosyalistisc.org

NÜKLEER SANTRALLARI DURDURMAK İÇİN

21 Eylül'de Ankara'ya

Nükleer güç santrali "yarışması" süreci Kasım 2007'de Cumhurbaşkanı Abdullah Gül'ün aynı zamanda kömürü teşvik eden nükleer yasasını onaylamasıyla başladı. 24 Eylül'de yapılacak ihale için 11 şirket şartname aldı. Bu 11 şirketten 6'sı geçtiğimiz günlerde Enerji Bakanlığı'nun düzenlediği bilgilendirme toplantısına katıldı. Katılan 6 firmanın 4'ü yeterli krediyi bulamadıkları için ihale tarihinde erteleme istediler. Ama Enerji Bakanı Türkiye'nin nükleer santrale olan ihtiyacının farkında olan bir bakan olarak bunun mümkün olmayacağını, şirketlerin çok çalışıp(!?) 24 Eylül'e yetişmeleri gerektiğini söyledi. Tabii Bakanın bu görev bilincinin karşısında yeterince kararlı olmadığı ortaya çıkan şirketlerden Sabancı Holding, bakanın yaptığı bu açıklamanın ardından gerekli cevapları alamadıkları için ihaleden geri çekilebileceklerini açıkladılar. Sabancı Holding'den önce de Zorlu Enerji Grubu ihaleye girmeyeceklerini açıklamıştı.

Yetersiz bir nükleer yasası, daha hangi konularda garanti verdiği bile belli olmayan yasa maddeleri ve alelacele bitirilmeye çalışılan bir ihale süreci var önümüzde.

İşler o kadar eksik ve çarpık ilerliyor, üstelik nükleer santral yapmak

isteyen şirketler bugüne kadar defalarca karşılaştıkları halkın tepkisinden o kadar korkuyorlar ki; daha başından sanırım yapamayacağız diyerek vazgeçiyorlar. Üstelik atıklar konusunda devlet garantisini almalarına rağmen vazgeçiyorlar, kendilerine yeter ki nükleer santral yapmaları konusunda her türlü teşvik yapılmasına ve Enerji Bakan'ın 'inşallah bu sefer nükleer enerjiye kavuşacağız' açıklamasına rağmen bu ihaleden çekiyorlar.

Bu birkaç şeye işaret ediyor. Nükleer karlı olmayacağı için süre uzatımı istemezlerdi. Nükleer dedikleri kadar temiz olsaydı, atıklar konusunda dünyada az rastlanır şekilde devlet garantisine sahip olmalarına rağmen bu işten vazgeçmezlerdi. Nükleer eğer sadece enerji açığının karşılanması ile ilgili olsaydı, sayın bakan bu işi 'inşallah bu sefer nükleer'e bırakmadan, enerji ihtiyacını karşılayacak diğer kaynaklara (güneşe ve rüzgara) yönelirdi. Ama enerji ihtiyacını karşılamayacağı ortada olan bir nükleer santral ihalesi vaktimiz yok denilerek alelacele sonlandırılmaya çalışılıyor. Çemobil'le birlikte bir nükleer santralin kaç nesile bedel olduğunu öğrenen bizlerin hayatları kimlere peşkeş çekiliyor?

Nükleer ihaleyi durdurun

Küresel Eylem Grubu'nun çağrısıyla bir araya gelen çok sayıda kurum, İstanbul'da Eylül ayında Nükleer İhaleyi Durdurun kampanyasını birlikte örgütleme kararı aldı. Toplantıya KEG, İstanbul Tabip Odası, Lambda İstanbul, DSİP, EHP, ÖDP, SDP, SODEV, DurDe, savaş karşıtı aktivistler, Yeşiller, Doğa Derneği, Genç Siviller,

Boğaziçi Üniversitesi öğrencileri, Boğaziçi Gösteri Sanatları Topuluğu, Feminist Kadın Çevresi, Kardeş Türküler, Grup Marsis, Barışpedal aktivistleri gibi çok sayıda kurum, aktivist ve sanatçı katıldı.

6 Eylül'de Ankara'da yapılan Nükleer Karşıtı Platform toplantısında alınan eylem kararlarına uyum

inde örgütlenecek olan kampanya, NKP'nin 21 Eylül'de Ankara'da örgütleyeceği mitinge en geniş katılımı getirmeyi hedefliyor.

NKP Ankara'da 21 Eylül'de nükleer ihalenin derhal durdurulması için büyük bir miting örgütleyecek.

İstanbul'da bu miting hedefleyen aktivistler, sanatçılar ve kurumlar ise şöyle bir eylem takvimi çıkarttılar:

● 16 Eylül saat 13.00. MMO İstanbul Şubesi'nde çok

sayıda sanatçının katılımıyla basın açıklaması.

● 16-20 Eylül arasında nükleer ihaleye katılacak şirketler önünde doğrudan eylem.

● 20 Eylül'de saat 11.00'da Nükleer Öldürür basın açıklaması.

● 20 Eylül'de tüm kurumların çağrısıyla İstiklal Caddesi'nde yürüyüş. Yürüyüş saat 17.00'da Tünel'de başlayacak.

www.kuresleyilem.org

Bu yaz TV haberlerinde belki de en çok duyduğumuz sorunlar suyla ilgiliydi. Kuraklığa bağlı yaşanan tarımsal yıkım, su kesintileri, arsenikli ve ağır metalli şebeke suları. Bazı kanallar her gün haberlerinde büyük şehirlerdeki baraj seviyelerini veriyor. Dişirmizi sıkık, felaketin gelmesini bekliyoruz.

Ancak kapitalizm için felaketler bile birer kar kapısı. İzmir'deki arsenikli su skandalına tek sevinen işme suyu satan şirketler. Benzeri bir mantığı hükümetin enerji politikalarında da görmek

mümkün. Enerji krizine dönük bize önerilen, çözümlü nükleer lobisine ve büyük baraj ihalesi peşinde koşan inşaat tekelilerine havale etmemiz.

Her ikisini de gerçekleştirmek için mecliste yasalar çıkarıldı, yönetmelikler hazırlandı. DSİ kendi brifinglerinde 'ana hedefimiz özel sektörün önünü açmaktır' diyor. Gerçekten, Türkiye'de enerji sektörüne girmeyen holding kaldı mı?

Karadeniz'e 50, Munzur Nehrine 8, toplamda 650 Hidro Elektrik Santralinin (HES) yapılması gündemde.

SUYUMA DOKUNMA!

Birer doğa harikası olan Firtına Vadisi'nin, Munzur Vadisi'nin yok olması, Hasankeyf'in, Allıanoğlu'nun sular altında kalması bu projelerin yananları umurunda değil. DSİ, Hasankeyf'teki tarihi kent su altında kalmasına 'aqua-park yaparız, insanlar dalarak kenti ziyaret eder' gibi kara mizah örneği yanıtlar üretiyor.

Oysaki barajlarla ilgili

hatırlanması gereken Prof. Dr. İlyas Yılmaz'ın söyledikleri:

Barajlar doğal, tarihi, kültürel ve sosyal dokuyu yok ediyor, kar yağışını durdurarak erozyonu artırıyor. bitki örtüsünü yok ediyor, uyarlıklara beşiklik eden verimli akarsu ovalarını sonsuza dek katli ediyor, yapıldığı andan itibaren küresel ısınmayı artırarak bir etken oluyor.

Tam da bu nedenle Karadeniz Çayeli derelerine sahip çıkan 'Derelerin Kardeşliği Platformu'nun, Munzur'un, Hasankeyf'in mücadelesi çok önemli. Çözüm baraja, nükleere, termiğe değil, yenilenebilir enerjiye yatırım yapmak.

Hükümet, bu 10 bin MW'lık, çevresel yıkım anlamına gelecek baraj politikasını hayata geçirmek için başka bir önemli adımı da atmış bulunuyor. Dünyanın baraj yapan inşaat tekelileri ve Türk inşaat şirketleri, Hükümetin, İstanbul Büyükşehir Belediyesi'nin

ve DSİ'nin öncülüğünde, 2009 Mart ayında Dünya Su Forumu'nda bir araya gelecekler. KEG'in sürdürdüğü Suyuma Dokunma Kampanyası ise aynı tarihlerde Alternatif Su Forumu'nu düzenleyerek küresel kapitalizmi bir kez daha suçlusu yakalayacak. Ne baraj, ne kömür, ne nükleer, rüzgar, güneş bize yeter!

Suyuma Dokunma Kampanyası ile iletişim: 05558631636 www.alternatifసుforumu.org suforumu@googlegroups.com